

I - U V O D

Izveštaj o radu Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za 2011. godinu rađen je sukladno članku 12. i 17. Zakona o posredovanju u upošljavanju i socijalnoj sigurnosti neuposlenih osoba i članku 8. Statuta Službe.

Izveštaj je namijenjen članovima Upravnog vijeća Službe koji ga razmatraju i usvajaju, a po usvajanju i Federalnom zavodu za zapošljavanje.

Sa osnovnim sadržajem izvještaja upoznat će se Županijska vlada, odnosno odgovarajuća ministarstva. To se odnosi i na sva općinska vijeća gdje djeluju podružnice Službe.

Podaci, rezultati i presjek stanja u oblasti zaposlenosti i zapošljavanja poslužit će i drugim tijelima i institucijama koje izravno ili neizravno utječu ili prate pojave i tendencije u ovom području.

Pri izradi izvještaja korišteni su vlastiti podaci središnjeg ureda Službe i njenih podružnica po općinama, podaci odjela gospodarstva općinskih vijeća, podaci Porezne uprave Federacije BiH, zvanični statistički podaci, te podaci tijela i službi koja egzistiraju na ovom području.

U ovom izvještaju aktivnost Službe prezentirana je po osnovnim ustanovljenim funkcijama, objedinjenih po sektorima.

II - OPĆE NAPOMENE

Služba za zapošljavanje HNŽ-HNK registrirana je kod nadležnog suda kao javna ustanova, čiji su poslovi od posebnog društvenog interesa. Ti poslovi su utvrđeni Zakonom o posredovanju u upošljavanju i socijalnoj sigurnosti neuposlenih osoba, Odlukom o osnivanju Službe za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanske županije, te Statutom Službe.

Njihov sadržaj poglavito se odnosi na: vođenje evidencije na području zaposlenosti i zapošljavanja, informiranje nezaposlenih i drugih osoba o mogućnosti zapošljavanja, posredovanje u zapošljavanju, rješavanje prava temeljem nezaposlenosti, posredovanje u zapošljavanju u inozemstvu i zapošljavanje stranaca, provođenje međunarodnih konvencija i međunarodnih sporazuma u području zapošljavanja, organiziranje profesionalne orijentacije i stručnog osposobljavanja nezaposlenih osoba; praćenje demografskih kretanja na ovom području, te donošenje programa i planova za ostvarivanje utvrđene politike zapošljavanja, suradnju sa obrazovnim ustanovama radi usklađivanja obrazovnih programa sa kadrovskim potrebama poslodavaca.

Donošenjem zakona o posredovanju u upošljavanju i socijalnoj sigurnosti neuposlenih osoba došlo je do preustroja ranijih službi zapošljavanja u Federaciji BiH, te su formirane županijske-kantonalne službe za zapošljavanje i Federalni zavod za zapošljavanje.

Služba za zapošljavanje u našoj županiji formalno je utemeljena donošenjem Odluke o osnivanju Službe za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanske županije-kantona broj: 02-01-VI-036/02 od 28.03.2002. godine («Službene novine HNŽ/HNK broj 2/02) ali je iz raznoraznih razloga praktično s radom počela 1. srpnja 2003. godine.

Služba djeluje na području sljedećih općina: Čapljina, Čitluk, Jablanica, Konjic, Neum, Prozor-Rama, Ravno i Stolac gdje ima svoje organizacijske dijelove: podružnice – biroe, te na području grada Mostara (gradska područja Jug, Jugoistok, Jugozapad, Zapad, Sjever, Stari grad) kroz dva odjeljenja.

1. Zaposlenost

Prema prikupljenim podacima na području koje pokriva Služba za zapošljavanje HNŽ-HNK koncem 2011. godine djeluje: 267 državnih poduzeća i ustanova, 2.999 privatnih poduzeća i agencija, te 3.049 samostalnih poreskih obveznika (samostalne obrtničke, trgovačke i ugostiteljske radnje, samostalni prijevoznici)

koji ukupno upošljavaju i radno angažiraju 48.400 radnika.*

Ovi podaci su dobiveni od Porezne uprave Federacije BiH.

---

*

TABELA 2. – Zaposlenost koncem 2011. godine

Prema podacima Statističkog zavoda Federacije BiH krajem listopada 2011. godine na području županije je bilo zaposleno 44.142 radnika.

Razlika se javlja: iz metodoloških razloga, preregistriranja, vremenske nepodudarnosti, aktiviranja i gašenja pojedinih subjekata i trenutnog stanja njihove aktivnosti (prijavljivanje na MIO, a ne izvršena uplata doprinosa te nemogućnosti odjavljivanja). Neusuglašenost podataka ipak nije toliko velika da se ne bi mogla dobiti orijentacijska slika stanja gospodarske strukture i njene potencijalne mogućnosti u zapošljavanju.

U odnosu na prosječnu zaposlenost u 2010. godini (44.041 – Statistički zavod F BiH) u 2011. godini došlo je do rasta uposlenih za 0,2% ili za 101 djelatnika.

Istodobno je procijenjeno da ima 389 radnika za čijim radom je prestala potreba - radnika na "čekanju" ili radnika koji se povremeno pozivaju na posao. Broj iskazanih ovih radnika je neznatno ispod prošle godine.

Prema podacima koji su prikupljeni u podružnicama Službe, na "crno", u neformalnom radu, angažirano je 3.375 radnika, tj. 7,6% ukupnog broja uposlenika.

Procjena je da 1/5 od ukupno zaposlenih radi na "crno". I pored pojačane aktivnosti inspeksijskih organa pogotovo u ovoj godini udio je značajan.

Prema procjeni broja prisutnog stanovništva Federalnog zavoda za statistiku na dan 30.06.2011. na području HNŽ/HNK bilo je 224.902 stanovnika. Do 14 godina starosti bilo je 37.159, od 15 – 64 godine 149.585 i preko 65 godina 38.158 stanovnika.

Zaposlenih ima (XI 2011.) 44.142 – stopa zaposlenosti 29,5 % (za 0,9% više nego prošle godine). Nezaposlenih (31.12.2010.) 29.885 – stopa 40,4 % (manje

za 0,7% nego prošle godine), a u Federaciji je u odnosu na prošlu godinu stopa zaposlenosti viša za 0,9%, a stopa nezaposlenosti je smanjena za 0,5%.

Na području županije 1991. prosječan broj zaposlenih iznosio je 66.104, a od toga je u privredi radilo 56.179, a u neprivredi 9.925, dok je u X mjesecu 2011. u privredi radilo 25.338, a u neprivredi 18.804. Iz ovih podataka je vidljiv dostignuti stupanj razvoja u odnosu na prijeratno stanje, te same promjene u strukturu zaposlenosti. Udio zaposlenih sa područja ove županije u ukupnoj zaposlenosti Federacije je 10% tj. ostao je na razini prethodne godine, dok je udio nezaposlenih 8,1%, za 0,1% manji u odnosu na prošlu godinu. Udio radno aktivnog stanovništva iznosi 9,4%. Iz priloženih tablica ta kretanja su vidljivija za karakteristične godine.

---

*

TABELA 1. – Procjena ukupnog broja prisutnog stanovništva po starosti, spolu i općinama

**

TABELA 3. – Stope zaposlenosti i nezaposlenosti u HNŽ/K krajem 2011. godine

**Prosječna broj zaposlenih radnika (godišnji prosjek)
u Hercegovačko-neretvanskoj županiji**

OPIS	BROJ ZAPOSLENIH RADNIKA (godišnji prosjek)						
	1991.	2001.	2007.	2008.	2009.	2010.	X 2011.
Federacija BiH	631.020	407.199	413.679	430.745	426.556	438.949	442.021
UKUPNO HNŽ	66.104	45.397	40.655	42.531	42.018	44.041	44.142
Od toga: Privreda	56.179	28.933	24.266	25.521	24.455	25.417	25.338
Neprivreda	9.925	26.591	16.389	17.010	17.563	18.624	18.804

Broj zaposlenih radnika po općinama

Općina	Broj zaposlenih						
	Prosjek 2008.	Prosjek 2009.	Prosjek 2010.	X 2011.	INDEX		
					X 2011. Prosjek 2008.	X 2011. Prosjek 2009.	X 2011. Prosjek 2010.
UKUPNO HNŽ/K	42.531	42.018	44.041	44.142	103,8	105,1	100,2
Čapljina	3.265	3.274	3.328	3.361	102,9	102,7	101,0
Čitluk	3.576	3.525	4.272	4.307	120,4	122,2	100,8
Jablanica	2.058	1.999	1.928	1.597	77,6	79,9	82,8
Konjic	4.504	4.078	4.150	4.426	98,3	108,5	106,7
Mostar	25.731	25.910	27.080	27.098	105,3	104,6	100,1
Neum	962	966	961	989	102,8	102,4	102,9
Prozor-Rama	1.424	1.325	1.360	1.404	98,6	106,0	103,2
Ravno	51	53	54	78	152,9	147,2	144,4
Stolac	960	888	908	902	93,9	101,6	99,3

*
Promatrajući zaposlenost po djelatnostima (2008. – 2011.) procent raste na 103,8%. Zapaža se da i dalje broj zaposlenih u privredi sporije raste od neprivrede (poslovanje nekretninama 142,6%, ribarstvo 124,7%, građevinarstvo 117,1%, zdravstvena i socijalna skrb 115,8%, javna uprava i obrana 110,4%, obrazovanje 108,2%, trgovina 107,5%, opskrba električnom energijom, plinom i vodom 103,5%, dok prerađivačka industrija bilježi manje zaposlenih za 12%, rudarstvo za 10%, ugostiteljstvo za 8%, ostale javne, društvene, socijalne i osobne uslužne djelatnosti za 6%, prijevoz, skladištenje i veze za 5%, poljoprivreda, lov i šumarstvo za 3%, itd.

*

TABELA 4. – Zaposlenost po djelatnostima u HNŽ/K

Tijekom 2011. pojačan je inspekcijski nadzor u ovoj oblasti. U našoj županiji izvršena je 1.206 kontrola i zatekli su 185 radnika angažiranih suprotno zakonu – rad na crno. Djelovanjem inspekcije 167 radnika su zasnovali radni odnos, a u ostalim slučajevima je pokrenut prekršajni postupak. Djelatnosti u kojima je zabilježen najveći broj neprijavljenih radnika su tradicionalno ugostiteljstvo, trgovina i graditeljstvo. Broj izvršenih kontrola i broj zatečenih radnika „na crno“ u ovoj godini je za 20% manje nego prošle godine.

2. Kontakti

U 2011. godini nastavljena je ranije uspostavljena suradnja sa međunarodnim organizacijama i institucijama u cilju razmjenjivanja iskustava u radu, sagledavanja problema, izrade programa i strategija vezanih za problematiku zaposlenosti, zapošljavanja i nezaposlenosti kao i izradi konkretnih programa zapošljavanja i metoda njihove realizacije.

Pored kontakata na razini Središnjeg ureda Službe, predstavnici međunarodnih organizacija, te domaći zvaničnici su u više navrata posjećivali i organizacijske jedinice Službe, po općinama radi uvida u njihov rad, razmjene informacija i podataka, te sagledavanja poteškoća sa kojima se susreću, kadrovskoj ekipiranosti i tehničkoj opremljenosti.

Po naravi poslova najbogatija suradnja je ostvarena sa Federalnim zavodom za zapošljavanje, što nalaže sam način organiziranja ove oblasti u Federaciji Bosne i Hercegovine, subordinacija i koordinacija u provođenju utvrđene politike, provedbi zakona i podzakonskih akta, potreba usuglašavanja metoda i postupaka u radu, te suradnja i kontakti sa drugim službama za zapošljavanje i ustanovama na razini Federacije BiH. Također, je održano mnogo sastanaka odgovarajućih stručnih radnika ovih institucija, obavljeno niz sudjelovanja u radnim skupinama, te održavana gotovo kontinuirana komunikacija u izvršavanju zajedničkih konkretnih aktivnosti.

Tijekom godine održano je niz zajedničkih sastanaka rukovodstva – ravnatelja službi za zapošljavanje sa rukovodstvom Federalnog zavoda za zapošljavanje. Ističemo neke teme o kojima se razgovaralo, donosili konkretni zaključci utvrđivale mjere za njihovo provođenje.

Početak veljače održan je redovni sastanak ravnatelja županijskih službi za zapošljavanje u prostorijama Federalnog zavoda za zapošljavanje u Sarajevu. Na dnevnom redu nalazilo se usuglašavanje kriterija za realizaciju programa zapošljavanja u 2011. godini, dogovor o održavanju radionice „Organizacija sajmovi zapošljavanja“ u suradnji sa Udruženjem poslodavaca FBiH, usuglašavanje novih tabela za statističko izvještavanje, te dogovor o održavanju obuke za savjetodavce u okviru IALM projekta.

Jedan od zaključaka tijekom sastanka jest da se uputi pismo koje će zajednički potpisati ravnatelji Federalnog zavoda i županijskih službi za zapošljavanje Jedinici za implementaciju projekata socio-ekonomske podrške, obuke i

prezapošljavanja (PIU SESER) da se, s obzirom na mogućnost potpune blokade računa službi za zapošljavanje zbog započelih izvršenja sudskih presuda po tužbama razvojačenih branitelja za neisplaćene naknade, obustavi dalja realizacije SSNESP projekta i zatraži angažiranje Svjetske banke (WB) i PIU-SESR-a na rješavanju problema u vezi sa isplatom naknada razvojačenim braniteljima, a kako bi se mogla nastaviti realizacija ovog projekta, kao i da će se održati zajednički sastanak predstavnika Federalnog zavoda za zapošljavanje i odgovornih djelatnika iz županijskih službi za zapošljavanje na kojem će se utvrditi jedinstveni kriterij za realizaciju programa zapošljavanja u 2011. godini.

U ožujku je održan drugi redovni sastanak ravnatelja županijskih službi za zapošljavanje u prostorijama Federalnog zavoda za zapošljavanje u Sarajevu. Na dnevnom redu nalazilo se potpisivanje Sporazuma o financiranju i realizaciji Programa zapošljavanja i samozapošljavanja žena u 2011. godini. Također, ravnatelji su obaviješteni da zahtjeve za socijalno osiguranje za radnike koji su radili u inostranstvu (a sa kojima Bosna i Hercegovina ima zaključene ugovore o socijalnom osiguranju radnika), treba odmah riješiti čim se takav zahtjev pojavi i proslijediti ga nadležnoj službi Federalnog zavoda, kako radnici ne bi izgubili pravo na isto i kako ne bi dolazili u situaciju da nas okrivljuju za neažurnost i propuste u radu.

Krajem travnja u Federalnom zavodu za zapošljavanje u Sarajevu održan je redovni sastanak ravnatelja županijskih službi za zapošljavanje. Dnevni red sadržavao je dvije točke: 1) Procedura za izdavanje radnih dozvola strancima i 2) Definiranje plana za rješavanje obveza prema Zakonu o pravima razvojačenih branitelja i članova njihovih obitelji. Prisutnima je predstavljena Procedura za izdavanje radnih dozvola, i istaknuta je potreba njenog kreiranja zbog stupanja na snagu Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu. U timu za izradu procedure bili su predstavnici IFC-a, Federalnog zavoda za zapošljavanje, županijskih službi za zapošljavanje HNŽ/K, ZDK i KS, Ministarstva sigurnosti – Odjeljenje za strance i Federalne uprave za inspekcijske poslove. Zaključeno je da primjena Procedure za izdavanje radnih dozvola strancima počne od 01.06.2011. godine, a da se u međuvremenu otklone tehničke greške.

Po pitanju druge točke dnevnog reda, predloženo je da se obustave mjere aktivne politike za zapošljavanje, te da se ta sredstva preusmjere za isplatu dugova prema populaciji nezaposlenih razvojačenih branitelja, a razmatrana je i mogućnost obustave uplate doprinosa za zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba. Preusmjerenje sredstava Federalnog zavoda za zapošljavanje namijenjenih provedbi aktivne politike zapošljavanja treba odobriti parlament Federacije BiH.

Udruženje Vesta je, kao voditelj druge faze inicijative „Građani za Europu“, organiziralo sastanak za savjetovanje sa civilnim društvom „BiH podrška sektoru rada i zapošljavanja – u susret EU integracijama“, u Banja Luci, dana 11.05.2011. godine. Teme koje su se obrađivale na sastanku bile su vezane za politike i strategije EU u oblasti rada i zapošljavanja, te predstavljanju ključnih

mjera iz akcijskog plana građana/civilnog društva BiH o prevladavanju trenutne situacije u sektoru. Predstavници svih zainteresiranih strana su imali priliku iznijeti vlastite stavove o postojećem stanju u oblasti rada i zapošljavanja u kontekstu europskih integracija, i mišljenja o situaciji kakva bi trebala biti, te o prioritarnim mjerama koje je neophodno poduzeti u što kraćem vremenskom roku, kako bi BiH što brže krenula putem EU. I ovom sastanku su nazočili ravnatelji županijskih službi za zapošljavanje, te predstavnici Federalnog zavoda za zapošljavanje, Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske i Agencije za zapošljavanje BiH.

Početak lipnja u Odžaku je održan redovni sastanak ravnatelja županijskih službi za zapošljavanje. Ravnatelj Zavoda je prisutne informirao da je Federalni zavod, u skladu sa ranije dogovorenim, izdvojio sredstava u iznosu od 10.300.000,00 KM za isplate zaostalih naknada razvojačenim braniteljima, čime je udovoljio zahtjevima zaključaka Vlade FBiH i Federalnog ministarstva za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata. Čim izmjene financijskog plana prođu parlamentarnu proceduru, ta sredstva će postati operativna, i moći će početi isplata zaostalih naknada za 2008. godinu u svim županijama istovremeno. Svi prisutni su se usuglasili da je nužno što prije izmijeniti postojeću zakonsku regulativu iz oblasti posredovanja u zapošljavanju, a naročito segment koji se tiče novčanih naknada, te obveze plaćanja zdravstvenog osiguranja za nezaposlene osobe.

U drugom dijelu sastanka razgovaralo se o tekućim i budućim aktivnostima na provođenju aktivne politike zapošljavanja, te o budućem prelasku službi i Zavoda na trezorsko poslovanje.

U travnju je održan sastanak ravnatelja županijskih službi za zapošljavanje, Federalnog zavoda za zapošljavanje, županijskih ministara/ravnatelja uprava za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata, u organizaciji Federalnog ministarstva za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata. Sastanak je imao samo jednu točku dnevnog reda, i to realizaciju isplata naknada razvojačenim braniteljima (obveze iz 2008. i 2009. godine). Zaključci doneseni na tom sastanku obvezali su Federalni zavod za zapošljavanje i županijske službe za zapošljavanje dostavljanje Federalnom ministru za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata pripremljenu dinamiku i plan isplate za neizmirene obveze iz 2008. godine, a samo Ministarstvo da izvrši doznaku svojih pripadajućih sredstava za sve županijske službe za zapošljavanje za jedan mjesec dugovanja iz 2009. godine u roku od 8 dana. Također, dogovoreno je da resorni federalni ministar za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata, zajedno sa premijerom Vlade FBiH, organizira sastanak sa županijskim premijerima, ministrima i ravnateljima uprava za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata, s ciljem pronalaženja rješenja za izmirenje obveza prema razvojačenim braniteljima. Prihvaćena je i inicijativa da resorni federalni ministar u narednom periodu svaki mjesec ili dva organizira sastanke ovog tipa, na kojima bi se raspravljalo, a potom i predlagali određeni stavovi koji su vezani za poboljšanja braniteljsko - invalidne zaštite za sve korisnike tih prava.

Krajem lipnja u Sarajevu je održan radno-konzultativni sastanak premijera Vlada županija i ravnatelja Federalnog zavoda za zapošljavanje i županijskih službi sa premijerom Vlade FBiH, na temu dugovanja prema kategoriji nezaposlenih razvojačenih branitelja. Zatražena je pomoć od premijera da, u skladu sa svojim mogućnostima, predvide u svojim proračunima izvjesna sredstva županijskim službama za rješavanje duga prema braniteljima, kako bi se ove obveze izmirile do konca godine. Dogovoreno je da predstavnici udruženja razvojačenih branitelja potpišu protokol sa sudionicima ovog sastanka kako bi se zaustavilo daljnje utazivanje branitelja po ovom temelju, uz uvjet da se ispoštuju preuzete obveze. Također je dogovoreno da se u narednih osam dana isplati jedna rata duga iz 2009. godine. Na inzistiranje Službe i naša Vlada je potpisala ovaj Protokol.

Polovinom rujna u Neumu je u sklopu prezentacije aktivnosti CISO centra, održan također kolegij ravnatelja u Federaciji BiH gdje je razgovarano oko izrade programa rada za 2012. godinu, te financijskih planova za tu godinu i za razdoblje 2012. – 2014. godina. Ponovno je bila tema isplata zaostataka za razvojačene branitelje. Predstavnik naše Službe je tada u pisanoj formi predložio načine funkcioniranja kolegija, te određivanje jasnijih kriterija za raspodjelu sredstava po službama od strane Federalnog zavoda i određivanja programa koji se financiraju od tog Zavoda.

Koncem istog mjeseca održan je u Sarajevu još jedan sastanak kolegija ravnatelja službi za zapošljavanje u Federaciji BiH gdje je nakon prihvaćanja novih primjedaba potpisan sporazum sa PIU/SESER oko nastavka suradnje na provođenju njihovog programa.

15.12.2011. godine u organizaciji Agencije za rad i zapošljavanje održana je stručna konferencija na temu „Javno-privatno partnerstvo u oblasti zapošljavanja“ gdje su prezentirana iskustva zemalja iz regije, te Austrije i Mađarske iz ove oblasti. Istog dana održan je redovni sastanak ravnatelja županijskih službi za zapošljavanje i Federalnog zavoda.

U Grudama je održan sastanak sa ravnateljima službi za zapošljavanje Zapadno-hercegovačke i Herceg-bosanske županije na kojem se razgovaralo o dosadašnjoj suradnji i njenoj daljnjoj nadogradnji.

Održan je još jedan sastanak sa premijerom županije i v.d. resornim ministrom, u vezi eventualne mogućnosti uvrštavanja naših obveza prema razvojačenim braniteljima u rebalans proračuna. U tom smislu su ispred Službe sačinjeni i konkretni amandmani koji su dati zastupnicima da ih iznesu na Skupštini HNŽ/K. Sačinjena je i informacija o stanju duga prema razvojačenima koja je dostavljena svim klubovima zastupnika u istoj Skupštini, ali rezultata nije bilo.

Organizirana su i održana dva sastanka sa predstavnikom udruge razvojačenih branitelja pripadnika HVO-a, na kojima je razgovarano o svrsishodnosti podnošenja tužbi prema Službi, a vezano za utvrđeni dug. Za sada nema tužbi od stane pripadnika ovog udruženja.

Također u veljači su Udruženje poslodavaca FBiH i Federalni zavod za zapošljavanje organizirali su radionicu pod nazivom „Organizacija sajмова

zapošljavanja“. Cilj radionice bio je upoznavanje ključnih aktera sa iskustvima zemalja Europske unije u uspješnom realiziranju sajмова zapošljavanja. Predavači na radionici bili su gđin Jean-Marie Standaert, specijalni savjetnik DECP-a, gđa Evelyn Ploeg, projekt menadžer Sajma zapošljavanja Nizozemske i ekspert Nizozemske agencije za zapošljavanje, te gđin Niels Lieman, produkt menadžer.

Pred početak same radionice potpisan je i ugovor o učešću u organiziranju sajмова za zapošljavanje između Federalnog zavoda za zapošljavanje, županijskih službi za zapošljavanje i Udruženja poslodavaca u Federaciji BiH.

Sredinom veljače predstavnici Službe bili su u Torinu gdje je održana regionalna radionica na temu “Optimiziranje politika aktiviranja tržišta rada u zemljama zapadnog Balkana i Turskoj”, u organizaciji ETF-a. Izvedeni zaključci ukazuju na to da se situacija u zemljama zapadnog Balkana i Turskoj razlikuje od one u zemljama s razvijenim tržištima i institucijama. Gospodarstva ne generiraju dovoljno radnih mjesta. Obrazovne institucije često ne nude potrebne vještine, a javne službe za zapošljavanje često samo vode registre. Pitanja s kojima se suočavaju vlade i stručnjaci za reforme vrlo su složena. Rad je potreban i na strani ponude i potražnje, što uključuje poslovni svijet, posao u formalnom naspram neformalnom sektoru s jedne strane i obrazovanje i strukovnu izobrazbu i službe za zapošljavanje na drugoj. Problem koji su istakli turski predstavnici u radionici je da ne postoji nužna veza između posjedovanja vještina i sigurnosti radnog mjesta, to jest, da mjere na strani ponude ne mogu sve riješiti. Važna je povezanost politika – postoji uska veza između gospodarske i porezne politike, politike inovacija i zapošljavanja. Analitički kapaciteti i istraživanje u službi institucionalne suradnje i donošenja povezanih politika zasada su na niskoj razini u cijeloj regiji i treba ih ojačati. U radionici je došlo do izražaja mišljenje da s temom diskusija koje su se ovdje vodile treba upoznati širi krug ljudi, uključujući i lokalne političare. Ako stvari koje naučimo ne dopru do prakse, onda ih je nemoguće primijeniti.

Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore i Direkcija za evropske integracije BiH organizirali su u travnju svečanu konferenciju povodom predstavljanja uspješnih projekata financiranih u okviru Prvog poziva za dostavljanje prijedloga projekta i objavljivanja Drugog poziva Prekograničnog programa BiH i Crne Gore. Konferencija se održala u Podgorici, Crna Gora, i pružila je uvid u dobre prakse suradnje preko IPA programa.

Službu su posjetili predstavnici Centra za zapošljavanje Vladinog ureda županije Baranja iz Mađarske, od kojih smo također dobili vrijedne informacije o načinu apliciranja za sredstava iz IPA programa, što oni uspješno čine više godina u suradnju sa Zavodom za zapošljavanje Republike Hrvatske.

Iz tih razloga, na prijedlog Agencije za rad i zapošljavanje, predstavnici Službe su posjetili Područnu službu Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u Osijeku, gdje su do sada postignuti najbolji rezultati u prekograničnoj suradnji i korištenju sredstava IPA-a fondova. Ponuđena je potpuna suradnja, te dati instruktivni materijali za izradu programa ove suradnje.

Isto tako, u organizaciji Agencije, je organizirana posjeta Područnoj službi u Splitu, a u delegaciji pored predstavnika naše Službe bili su i predstavnici Službi iz Zapadno-hercegovačke i Herceg-Bosanske županije kao pograničnih regija. Tu se konkretno razgovaralo o već raspisanom Drugom javnom pozivu za podnošenje zahtjeva za grantove u IPA projektima prekogranične suradnje. Dogovoren je da se u narednom razdoblju razmijene ideje o potencijalnim projektima. S naše strane je ponuđeno nekoliko ali do kraja izvještajnog razdoblja nije došlo do njihove operacionalizacije.

Koncem rujna našu Službu je posjetila delegacija iz Pečuha – Mađarska sa guvernerom njihove provincije na čelu, te ministrom rada i ravnateljem Centra za zapošljavanje, a tema je opet bila prenošenje iskustava prekogranične suradnje.

Početak listopada predstavnici naše Službe u delegaciji Agencije za rad i zapošljavanje nazočili su Međunarodnoj konferenciji o prekograničnoj suradnji i migraciji radne snage. Na ovoj konferenciji su nazočili pored domaćina i predstavnici: Austrije, Hrvatske, BiH, Slovačke, Slovenije, Srbije, Poljske i Rumunjske. Ova pojačana aktivnost Mađarske je rezultat njihovog predsjedavanja EU, a od koji je zadužena za razvijanje ovih oblika suradnje, jer po općem mišljenju u tome ima najviše iskustva, što su potvrdili i nazočni na konferenciji. Također smo, skoro u isto doba, dobili i poziv za suradnju od jedne talijanske agencije, da u partnerstvu sa službama iz Zeničko-dobojskog kantona i Herceg-bosanske županije, sudjelujemo u projektu jačanja institucionalne suradnje kroz projekte IPA - ADRIJATIC programa. U tijeku je ocjenjivanje aplikacije i čekamo povratnu informaciju.

Početak ožujka Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područna služba Dubrovnik je organizirala 4. sajam poslova Dubrovačko-neretvanske županije kojem su prisustvovali predstavnici Službe. Glavni cilj sajma bio je okupiti na jednom mjestu sve relevantne institucije na tržištu rada i omogućiti bolju usklađenost ponude i potražnje, kroz jačanje partnerstva za zapošljavanje, i na taj način sudjelovati u razvoju regionalnog gospodarstva.

U organizaciji Službe za zapošljavanje Kantona Središnja Bosna u lipnju održan je Sajam zapošljavanja, na kojem su se poslodavci i nezaposlene osobe imale priliku predstaviti jedni drugima i pronaći zajedničke interese, iz čega bi trebala proizaći nova zapošljavanja. Pohvalna aktivnost ovog sajma bilo je izvođenje radionica za zainteresirane prisutne na teme „Kako napraviti biznis plan“ i „Kako se predstaviti poslodavcu“. Sličan sajam je održan i u Zenici početkom listopada na kojim su prisustvovali predstavnici Službe.

Sa predstavnicima Općina Jablanica i Konjic održan je sastanak koji je imao za svrhu prezentirati rad Službe i povećati stupanj uzajamne suradnje. Razgovaralo se i o programima sufinanciranja koje provodi Služba, te o odnosu ostvarenih prihoda i rashoda u oblasti zapošljavanja u ove dvije općine. Sličan sastanak održan je u općinama Prozor-Rama i Ravno gdje se još govorilo o prekograničnoj suradnji u kojoj ova općina već ima iskustva.

U sjedištu EU – Komisiji u Sarajevu predstavljeni su rezultati ILAM projekta obuke za savjetodavce gdje su prisustvovali predstavnici vlasti na razini BiH i oba

entiteta, županija, nadležna ministarstva, te predstavnici svih službi za zapošljavanje u Bosni i Hercegovini.

Posjetili su nas i predstavnici Nezavisnog biroa za razvoj, tema sastanka bila je korupcija u oblasti zapošljavanja i korupcija općenito.

Također, posjetili su nas i predstavnici UNDP-a, koji su pratili rad Komisije za vrednovanje zahtjeva pristiglih za Program sufinanciranja mladih osoba bez radnog iskustva „400+“, i izrazili iznimno zadovoljstvo radom te Komisije.

U ovom izvještajnom periodu održana je 5 sastanka ravnateljstva i voditelja sektora Službe, što je osiguralo redovno praćenje odvijanje aktivnosti u Službi, te koordinaciju rada. Posebno je naglašena potreba izrade nacrta programa/prezentacije sa načelnicima općina, gospodarskim komorama, obrazovnim institucijama, udrugama poslodavaca. Namjera je predstaviti Službu i prezentirati njene aktivnosti i mogućnosti, te time razbiti strah ili nepovjerenje tih subjekata u svrhu bolje suradnje na obostrano zadovoljstvo.

Održana su i tri sastanka sa voditeljima podružnica na kojima je također govoreno oko obavljanja svakodnevnih poslova, koordinacije u radu, odgovornosti, tehničkim, kadrovskim i materijalnim uvjetima rada, te novim poslovima koji su se pojavljivali tijekom godine.

Posebne teme su bile aktivnosti oko primjene aplikacijskog LMIS⁺ programa za vođenje evidencija, aktivnostima oko primjene ELMO-TAF programa, „Jedinstvenog sustava registracije, kontrole i naplate doprinosa“ koji je startao početkom 2011. godine, i realizacija programa aktivne politike zapošljavanja, aktivnostima CISO-centra, IPA programima – prekogranične suradnje, ispitivanje tržišta rada, izrade mjesečnih i godišnjih izvještaja o radu, te međusobnog informiranja.

Potrebno je istaknuti da je po prvi put organizirano i ispitivanje zadovoljstva naših korisnika na što je posebno obraćena pozornost kako bi se utvrdili dalji pravci djelovanja Službe i ciljne skupine kojima se treba posvetiti posebna pozornost.

Održan je i jedan sastanak sa djelatnicima Službe koji su imali prigodu prisustvovati raznim seminarima i obukama, organiziranih od strane vanjskih institucija i organizacija. Svrha je bila omogućiti iznošenje stavova i ideja koje bi mogle doprinijeti poboljšanju rada i podizanja stupnja kvalitete usluga za naše korisnike i partnere, te prezentirati znanja koja su se stekla na obukama i razmišljanja o primjenjivosti u daljnjem radu Službe, te ukazati na određene prepreke koje stoje na tom putu.

Zbog problema oko zapošljavanja prosvjetnih djelatnika na određeno vrijeme po više godina i to značajnog broja po pojedinim školama, a zbog čega dolazi do velikih troškova za isplatu novčanih naknada, održan je i jedan sastanak sa predstavnicima županijskog ministarstva obrazovanja na kojem je ukazano na ovaj problem.

III – POSREDOVANJE U ZAPOŠLJAVANJU

1. Zapošljavanje

Tijekom 2011. poslodavci su Službi temeljem formalnih prijava iskazali potrebe za 385 radnika radi posredovanja^{*}. Traženi broj radnika po prijavama je za 42% manji nego prošle godine. Stječe se dojam da poslodavci traže posredovanje u zapošljavanju od Službe samo u prigodama kada na drugi način ne mogu doći do radnika. Ovakvom stanju je doprinijela i zakonska odredba da poslodavci nisu dužni dostavljati Službi za zapošljavanje prijave slobodnih radnih mjesta kako je to ranije bilo propisano. Služba je prikupila i objavila 228 oglasa i natječaja slobodnih radnih mjesta za 592 radnika i po njima posredovala.

Promatrano po stupnju stručnog obrazovanja struktura traženih radnika od Službe izgleda ovako:

Podružnica	Broj traženih radnika	STUPANJ STRUČNOG OBRAZOVANJA									
		1	2	3	4	5	6 ₁	6 ₂	7 ₁	7 ₂	8
Čapljina	45	2	0	5	0	1	1	0	36	0	0
Čitluk	41	3	0	0	0	0	6	0	32	0	0
Jablanica	45	8	0	13	10	0	2	0	12	0	0
Konjic	9	0	0	1	4	0	1	0	3	0	0
Mostar	169	0	0	4	78	2	8	0	65	11	1
Neum	5	0	2	3	0	0	0	0	0	0	0
Prozor-Rama	24	2	0	10	2	0	1	0	9	0	0
Ravno	31	1	0	0	1	0	15	5	7	2	0
Stolac	16	0	5	10	0	0	0	0	1	0	0
UKUPNO	385	16	7	46	95	3	34	5	165	13	1

Tijekom 2011. godine zaposlilo se 4.645^{**} osoba sa evidencije.

U odnosu na 2010. godinu to je povećanje za 17 % ili više za 674 zaposlene osobe.

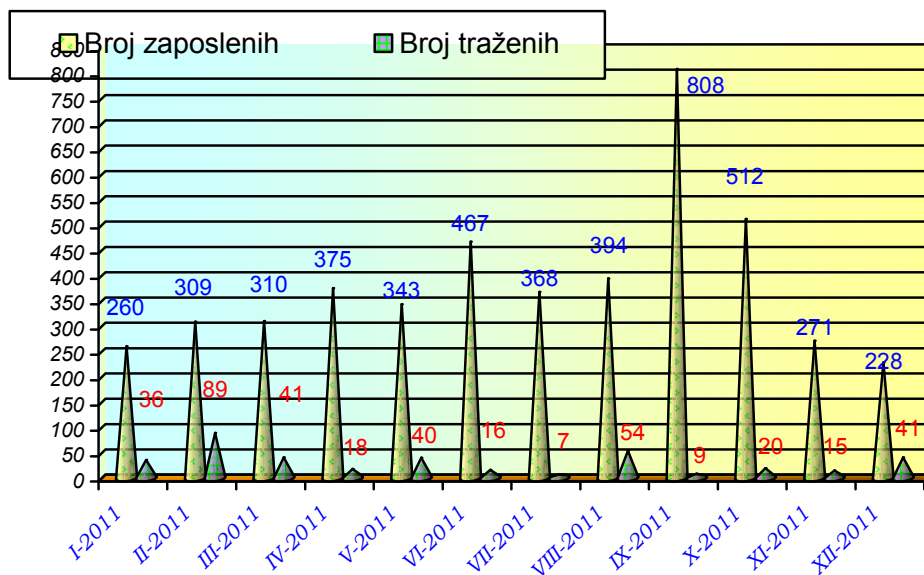
*

TABELA 5. – Pregled prijavljenih potreba za radnicima u 2011. po općinama

**

TABELA 6. – Pregled broja osoba koje su se zaposlile sa evidencije u 2011. godini

Kretanje broja iskazanih potreba i ukupno zaposlenih tijekom godine po mjesecima.

Struktura zaposlenih po stupnju stručnog obrazovanja izgleda ovako:

PODRUŽNICA	UKUPNO	OD TOGA ŽENA	STUPANJ STRUČNOG OBRAZOVANJA									
			1	2	3	4	5	6 ₁	6 ₂	7 ₁	7 ₂	8
Čapljina	394	198	30	6	131	112	2	18	5	80	10	0
Čitluk	374	202	15	1	131	102	0	18	1	80	26	0
Jablanica	264	97	29	3	94	83	2	11	0	39	3	0
Konjic	817	408	164	3	286	236	0	25	5	95	3	0
Mostar	2297	1159	120	17	644	839	7	105	27	478	60	0
Neum	71	34	5	0	31	19	0	4	0	9	3	0
Prozor-Rama	188	85	26	1	70	43	0	16	1	27	4	0
Ravno	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Stolac	239	127	33	0	94	61	0	4	0	45	2	0
Ukupno	4645	2310	422	32	1481	1495	11	201	39	853	111	0

U strukturi novozaposlenih žena je 2.310 ili 49,7 %.

Tijekom izvještajne godine poslodavci su Službi dostavili 4.568 prijava o prestanku radnog odnosa , što je u odnosu na prošlu godinu više za 28,5%.

2.345 prijava odnose se na žene ili 51,3,1%.

Pregled prestanak radnog odnosa po općinama izgleda ovako:

PODRUŽNICA	UKUPNO	ŽENA	STUPANJ STRUČNOG OBRAZOVANJA									
			1	2	3	4	5	6 ₁	6 ₂	7 ₁	7 ₂	8
Čapljina	470	240	46	6	172	149	4	20	5	62	5	1
Čitluk	398	221	33	1	172	109	0	15	3	57	8	0
Jablanica	225	89	29	2	94	66	2	9	0	22	1	0
Konjic	642	285	108	2	281	167	1	18	1	62	2	0
Mostar	2321	1227	224	11	723	859	7	107	11	362	17	0
Neum	92	56	12	0	39	22	0	4	4	8	3	0
Prozor-Rama	199	102	40	2	71	53	0	11	1	19	2	0
Ravno	2	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Stolac	219	124	41	0	88	45	0	5	1	39	0	0
Ukupno	4568	2345	534	24	1640	1471	14	189	26	631	38	1

Održavani su redoviti kontakti sa podružnicama u cilju međumjesnog posredovanja na zahtjeve poslodavaca koji svoje zahtjeve za radnom snagom ne mogu zadovoljiti na području podružnice na kojoj obavljaju svoju djelatnost. Služba je po takvim zahtjevima davala razne podatke, preglede nezaposlenih osoba za različita zanimanja kao i druge informacije potrebne za zadovoljenje potreba poslodavca za radnom snagom.

U međumjesnom zapošljavanju Služba je kontaktirala i opslužila 25 poslodavaca kroz dostave traženih informacija i pregleda nezaposlenih osoba za različita zanimanja.

U okviru međudržavnog posredovanja, Služba održava redovne kontakte i razmjenjuje informacije sa Agencijom za rad i zapošljavanje BiH u vezi zapošljavanja u inozemstvu.

Zbog ekonomske recesije i teškog stanja u oblasti zapošljavanja u zemlji i okruženju, u ovom razdoblju nije bilo posredovanja Agencije za zapošljavanje u inozemstvu.

U izravnim kontaktima Službe i hotela „Excelsior“, „Palace“ i „Kompas“ iz Dubrovnika nastavljena je tradicionalno dobra suradnja u zapošljavanju sezonskih radnika na poslovima konobara, kuhara, sobarica, čistačica i sl.

Na zahtjev ovih poslodavaca, Služba je organizirala i pozvala 89 nezaposlenih osoba sa kojima su obavljani razgovori i intervjui. Nakon obavljenih razgovora i intervjua, 22 kandidata su udovoljila zahtjevima poslodavaca, a prema našim evidencijama samo 2 kandidata su zasnovala radni odnos.

U cilju praćenja odobrenih sredstava za sufinanciranje zapošljavanja, podružnice su redovito dostavljali izvještaje o poštivanju preuzetih obveza po osnovu odobrenih sredstava, na osnovu kojih je Služba poduzimala daljnje radnje predviđene ugovorom.

Služba je redovito obavljala poslove dostavljanja raznih podataka nadležnim institucijama županije, općina kao i međunarodnim organizacijama koje se bave problematikom zapošljavanja.

2. Aktivne mjere u zapošljavanju

U prvom kvartalu tekuće godine Služba je radila na praćenju i kontroli zaključenih ugovora sa korisnicima sredstava po javnim pozivima iz 2010. godine, te dostavljanju izvještaja raznim institucijama o realiziranim programima tržišta rada iz ranijeg razdoblja. Završene su i aktivnosti na zaključenju ugovora sa poslodavcima koji su zbog raznih okolnosti preneseni u 2011. godinu.

U okviru ovih aktivnosti navodimo sljedeće:

- a) Pored navedenog u zadnjem kvartalu 2010. godine objavljen je zajednički javni poziv Federalnog ministarstva rada i socijalne politike (Jedinica PIU SESER) i Federalnog zavoda za zapošljavanje pod nazivom „Projekt podrške mrežama socijalne sigurnosti i zapošljavanju (SSNESP), a koji prema potpisanom sporazumu provode službe za zapošljavanje u FBiH. Financiranje projekta se vrši iz sredstava Međunarodne asocijacije za razvoj (IDA) i Federalnog zavoda za zapošljavanje u omjeru 50 : 50 %. Sredstva po ovom programu su namijenjena za provođenje aktivnih mjera na tržištu rada kroz sufinanciranje zapošljavanja i samozapošljavanja, obuke i podrške mobilnosti radne snage.

Interes za ovaj program je bio iznimno velik, pa je zbog velikog broja zahtjeva i kratkog vremenskog roka određeni broj zahtjeva prenesen u 2011. godinu. U ovom razdoblju su svi preneseni zahtjevi riješeni, a podaci o realizaciji ovog programa su navedeni u nastavku ovog izvještaja.

Također, u suradnji sa Federalnim zavodom za zapošljavanje radilo se na pripremi i osiguranju sredstava za pokretanje novih programa tržišta rada u 2011. godini.

Nakon usvajanja Programa rada i financijskog plana za 2011. godinu i osiguranja sredstava, objavljeni su javni pozivi, te su realizirani slijedeći programi tržišta rada:

a) Programi koje financira i provodi Federalni zavod za zapošljavanje

U prvom kvartalu 2011. godine objavljena su dva javna poziva i to za:

- Program zapošljavanja i samozapošljavanja Roma u 2011. godini
- Program zapošljavanja i samozapošljavanja povratnika u 2011. godini

Sve procedure oko izbora korisnika i odobravanja sredstava provodi Federalni zavod za zapošljavanje, a Službe za zapošljavanje pružaju savjetodavnu i tehničku pomoć korisnicima. Obzirom da je Javni poziv za ove programe otvoren do utroška sredstava, još nismo dobili konačni izvještaj o njihovoj realizaciji.

b) Programi koje financira Federalni zavod, a provodi Služba za zapošljavanje

U 2011. godini objavljeni su javni pozivi za slijedeće programe:

➤ Program zapošljavanja žena

Javni poziv je objavljen za zapošljavanje 54 nezaposlene osobe, uz odobrena sredstva u iznosu od 162.000,00 KM, od čega je realizirano, odnosno zaposleno, 49 žena, na što je utrošeno 147.000,00 KM. Poslodavci su odustali od zapošljavanja 5 osoba, a neiskorištena sredstva iznose 15.000,00 KM.

➤ Program samozapošljavanja žena

Javni poziv je objavljen za sufinanciranje samozapošljavanja 34 nezaposlene osobe, uz odobrena sredstva u iznosu od 170.000,00 KM. Po okončanju Programa, zaključeni su ugovori sa 32 korisnice, a dvije osobe su odustale od odobrenih sredstava. Neutrošena sredstva iznose 14.000,00 KM.

➤ Program zapošljavanja mladih „400+“

Javni poziv objavljen je za zapošljavanje 23 mlade osobe visoke, više i srednje stručne spreme, i to bez radnog iskustva. Ovaj program je u potpunosti realiziran, uz uložena financijska sredstva u iznosu od 72.852,00 KM.

➤ Program „Mladi poduzetnik“

Ovaj program je namijenjen mladim osobama starosne dobi do 30 godina, za sufinanciranje pokretanja i vođenja malog biznisa. Programom je predviđeno sufinanciranje 12 neuposlenih osoba sa evidencije Službe, a ukupni troškovi sufinanciranja iznose 84.000,00 KM. U izvještajnom periodu su zaključeni ugovori o sufinanciranju sa svih 12 korisnika, a nakon stupanja ugovora na snagu, realizacija programa će se vršiti u 2012. godini.

➤ Program podrške mrežama socijalne sigurnosti i zapošljavanju (SSNEŠP)
Ovaj program zajednički financiraju Federalni zavod za zapošljavanje i Federalno ministarstvo rada i socijalne politike iz sredstava Međunarodne

organizacije za razvoj (IDA). U 2011. godini, iz sredstava ovog projekta sufinancirano je:

- Zapošljavanje 82 nezaposlene osobe kod poslodavaca, a utrošena sredstva iznose 180.400,00 KM
- Samozapošljavanje 41 nezaposlene osobe, uz utrošena sredstva u iznosu od 90.200,00 KM
- Programom raznih obuka obuhvaćena je 141 nezaposlena osoba, a utrošena sredstva iznose 157.877,00 KM.

Efekt zapošljavanja po ovom programu je 123 nezaposlene osobe, s tim što je 141 osoba kroz programe dodatne obuke stekla nova znanja i vještine i poboljšala svoju poziciju na tržištu rada.

c) Programi koje financira i provodi Služba za zapošljavanje HNK/HNŽ

U ovom periodu je objavljen Javni poziva za Program zapošljavanja mladih osoba VSS bez radnog iskustva (pripravnici) za 110 osoba u iznosu od 792.000,00 KM.

Javni poziv je objavljen 18.03.2011. godine, a rok važenja je do 17.04.2011. godine.

Po ovom Javnom pozivu je iskazan daleko veći interes od ranije odobrenih sredstava i Upravni odbor Službe je pri usvajanju konačnog prijedloga liste zahtjeva za sufinanciranje odobrio dodatna sredstva u iznosu od 100.800,00 KM, čime je omogućeno sufinanciranje zapošljavanja 124 osobe, u ukupnom iznosu od 892.800,00 KM.

Po ovom programu ukupno je zaposleno 111 nezaposlenih osoba sa VSS, bez radnog iskustva, a utrošena sredstva iznose 799.200,00 KM.

Poslodavci su odustali od zapošljavanja 13 osoba, tako da neutrošena sredstva po ovom programu iznose 93.600,00 KM. Zbog odustajanja poslodavaca, Upravno vijeće Službe je naknadno, na teret neutrošenih sredstava odobrio Zavodu za MIO/PIO dodatna sredstva u iznosu od 14.400,00 KM, za upošljavanje još 2 mlade osobe. Realizacija ove odluke je u tijeku.

Na osnovu navedenog, Služba za zapošljavanje HNŽ/K je kroz razne programe namijenjene provođenju aktivnih mjera na tržištu rada u 2011. godini utrošila 1.687.529,00 KM, od čega na vlastita sredstva otpada 799.200,00, a na sredstva Federalnog zavoda za zapošljavanje i drugih izvora 888.329,00 KM.

Efekt zapošljavanja po svim realiziranim programima iznosi 350 novozaposlenih osoba, s tim što je još 141 nezaposlena osoba stekla dodatna znanja i vještine kroz razne obuke i doškolovavanja, i tako poboljšala svoj položaj na tržištu rada.

3. Evaluacija ostvarenih efekata Programa zapošljavanja u 2010. godini

Ovaj dio izvještaja bavi se evaluacijom ostvarenih efekata svih programa poticaja u zapošljavanju iz 2010. godine, a kojima je istekao rok sufinanciranja, odnosno vrijeme zadržavanja sufinanciranih osoba po zaključenom ugovoru sa poslodavcem, odnosno nezaposlenom osobom.

Evaluacija je rađena na bazi prikupljenih podataka od poslodavaca i nadležnog Fonda PIO/MIO i Porezne uprave, te uvidom u evidencije nezaposlenih kod ove Službe.

Prema prikupljenim i obrađenim podacima, rezultati odnosno efekti provođenja programa zapošljavanja u 2010. godini su prikazani u sljedećoj tabeli:

Red. broj	Program	Ukupan broj sufinanciranih osoba		Zadržano kod istog poslodavca		Zaposleno kod drugih poslodavaca		Vratilo se na evidenciju nezaposlenih		Nepoznat status	
		Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
1.	VSS – pripravnici	132	100%	59	45%	16	12%	47	36%	10	7%
2.	Zapošljavanje mladih – pripravnici	50	100%	20	40%	7	14%	15	30%	8	16%
3.	Stručna doobuka	74	100%	52	70%	2	3%	10	13.5%	10	13,5%
4.	Invalidi – Služba	6	100%	6	100%	-	-	-	-	-	-
5.	Invalidi – FZZ	8	100%	3	37%	-	-	5	63%	-	-
6.	Zapošljavanje žena	15	100%	11	73%	-	-	3	20%	1	7%
7.	Samozapošljavanje žena	20	100%	5	25%	1	5%	14	70%	-	-
	Ukupno	305	100%	156	51%	26	8%	94	31%	29	10%

Na osnovu podataka iz prethodne tabele, mogu se izvesti sljedeće konstatacije i zaključci:

3.1 Program zapošljavanja mladih osoba VSS bez radnog iskustva (pripravnici) je najzastupljeniji i po iznosu novčane podrške najobimniji od programa koje provodi ova Služba.

Cilj ovog programa je namijenjen osobama koje prvi put zasnivaju radni odnos u određenom zanimanju, a koje su prema Zakonu, obavezni položiti stručni ispit ili im je za rad u zanimanju potrebno prethodno radno iskustvo. Dakle, iako za ovaj program nije primarno novo zapošljavanje, ipak kao krajnji rezultat svakog programa je smanjenje broja nezaposlenosti iz ciljane grupe, odnosno novo zapošljavanje.

Iz navedenih podataka je vidljivo da je ovim programom obuhvaćeno 132 osoba od čega je nakon isteka roka sufinanciranja, zadržano kod istog poslodavca 59 odnosno 45%, a 16 osoba odnosno 12% je našlo zaposlenje kod drugog poslodavca. Na evidenciju nezaposlenih se vratilo 47 osoba odnosno 36% a za 10 osoba je nepoznat status.

Dakle, po ovom programu je zasnovalo stalni radni odnos 75 osoba, odnosno 57% od ukupnog broja sufinanciranih, a na evidenciju se vratilo 47 osoba ili 36% te se ocjena ovog programa može smatrati uspješnim.

3.2 Zapošljavanje mladih (pripravnici)

Ovaj program je realiziran u suradnji sa Federalnim zavodom za zapošljavanje, odnosno potrebna sredstva je osigurao Federalni zavod za zapošljavanje a realizaciju je vršila Služba za zapošljavanje. Programom je obuhvaćeno sufinanciranje mladih osoba visoke, više i srednje stručne spreme u cilju stjecanja radnog iskustva potrebnog za obavljanje

određenih poslova ili poslova za koje je zakonom propisano potrebno radno iskustvo.

Od ukupno 50 osoba obuhvaćenih ovim programom 20 osoba odnosno 40% je zadržano kod istog poslodavca, 7 osoba ili 14% je zasnovalo radni odnos kod drugog poslodavca, 15 osoba ili 30% se vratilo na evidenciju nezaposlenih a za 8 osoba ili 16% je status nepoznat.

Imajući u vidu da ovom programu nije primarni cilj novo zapošljavanje, ipak 54% sufinanciranih osoba je zasnovalo stalni radni odnos te se sa stanovišta efekata, može se smatrati relativno uspješnim.

3.3 Stručna doobuka

Cilj ovog programa je zapošljavanje novih radnika kod poznatog poslodavca bez obzira na godine starosti i stručne sprema, gdje je uvjet za zaposlenje stručno osposobljavanje u istom ili drugom zanimanju.

Ovaj program je pokazao najbolje rezultate u pogledu postignutih efekata, jer od 74 osobe, njih 54 ili 73% je dobilo stalno zaposlenje što se može smatrati kao vrlo uspješnim.

Kod ovog programa je karakteristično što nije bilo dovoljno kvalitetnih zahtjeva poslodavaca i ostala su neiskorištena sredstva za 26 novih radnih mjesta.

3.4 Zapošljavanje invalida

U 2010. godini Služba za zapošljavanje je za ovu kategoriju teško zapošljivih osoba imala dva programa i po oba programa nisu iskorištena raspoloživa sredstva zbog nedovoljnog broja kvalitetnih zahtjeva. Razloge treba tražiti u nedostatku pravnih subjekata koji pretežno zapošljavaju invalidne osobe te brisanje iz evidencije nezaposlenih svih invalida koji imaju primanja veća od 25% od presjeka u F BiH.

Donošenjem Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i osposobljavanju i zapošljavanju invalida te formiranje Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalida, Zakonom je uređena oblast profesionalne rehabilitacije, osposobljavanja i zapošljavanja osoba s invaliditetom. Problem osoba sa invaliditetom je dobio značaj posebnog javnog interesa i spada u oblast socijalne skrbi. Ovakvim zakonskim rješenjima, brigu o invalidima preuzima šira društvena zajednica, a ne kao do sada gdje su svi problemi bili na Službama za zapošljavanje.

Iz pregleda je vidljivo da su u 2010. godini realizirana dva programa i po prvom programu je od 6 sufinanciranih osoba svih 6 osoba nastavilo raditi kod istog poslodavca, a kod drugog programa od 8 sufinanciranih samo su 3 ili 37% nastavilo raditi. Ostalih 5 osoba se nakon isteka roka sufinanciranja vratilo na evidenciju nezaposlenih.

Ako se uzme u obzir da je po ovim programima ostalo neiskorišteno više od 50% raspoloživih sredstava iz čega se može izvesti zaključak da je daljnje provođenje ovih programa upitno, pogotovu nakon stupanja na snagu Zakona i osnivanjem Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalida.

3.5 Zapošljavanje i samozapošljavanje žena

Ovaj program je namijenjen nezaposlenim ženama starosne dobi preko 30 godina bez obzira na stupanj obrazovanja, prijavljene na evidencije nezaposlenih preko 6 mjeseci. Sredstva za ovaj program je osigurao Federalni zavod za zapošljavanje a provodila ga Služba za zapošljavanje. Iako su sredstva za sufinansiranje bila osigurana za 57 osoba, realiziran je samo dio i to za ukupno 35 zaposlenih osoba.

Karakteristično je da je veći interes bio za samozapošljavanje, a manji za zapošljavanje kod poslodavaca.

Sasvim obrnuto je kod efekata učinaka programa, kod samozapošljavanja, svega 5 osoba odnosno 25% je nastavilo sa obavljanjem djelatnosti, dok je kod zapošljavanja kod poslodavaca ostalo u radnom odnosu 11 osoba odnosno 73%.

Ocjena uspješnosti kod zapošljavanja je pozitivna, a kod samozapošljavanja negativna.

Na osnovu ocjene uspješnosti, sugerirano je Federalnom zavodu za zapošljavanje da se preispita opravdanost ovog programa u narednom razdoblju, a ukoliko se želi i dalje provoditi, da se promijene uvjeti i način provedbe ovog programa.

Na osnovu tabelarnog prikaza i pojedinačnih komentara za svaki program, opći zaključak je da se implementirani programi u 2010. godini mogu ocijeniti kao zadovoljavajući. U prilog tome ide podatak da je od 305 sufinanciranih osoba, njih 182 ili 59% zadržalo radni odnos kod istog i drugih poslodavaca. Taj procent bi bio veći da je ocjena uspješnosti programa za invalide i žene bila povoljnija.

4. Centar za informiranje, savjetovanje i obuku (CISO)

Otvorenje CISO-a, održano 08.04.2011. godine bilo je uspješno, jedina zamjerka jest neprisustvovanje predstavnika medija. Pozivu se odazvali svi predstavnici obrazovnih, gospodarskih i županijskih institucija vlasti.

Samom otvaranju prethodile su brojne pripremne aktivnosti.

U Hotelu „Blanka“ na Vlašiću održan je dvodnevni sastanak koordinatora CISO-a sa područja FBiH (17.01.-18.01.2011. godine). Tijekom sastanka dogovoren je plan aktivnosti na prvu polovicu tekuće godine, te su dogovoreni i detalji o dodatnom opremanju CISO-a i načinima komunikacije i informiranja u okviru YERP programa.

Dana 21.03.2011. godine predstavnici Službe su održali obuku za djelatnike podružnica Konjic, Jablanica, te za djelatnike Županijskog zavoda za zapošljavanje Livno na temu izvođenja radionica „Pisanje životopisa“ i „Razgovor sa poslodavcem“. Obuke će se izvoditi za nezaposlene osobe, u okviru aktivnosti Centra za informiranje, savjetovanje i obuku (CISO).

U okviru YERP projekta u mjesecu svibnju izvršena je obuka za sve djelatnike CISO centara na području BiH, i to u 2 navrata (Jahorina i Bijeljina). Tema obuka bila je Izvođenje radionice „Pisanje životopisa“ i Izvođenje radionice „Razgovor sa poslodavcem“. Obuka je izvršena uz iznimno pozitivne evaluacije, što od učesnika na obuci, što od UNDP-a.

Aktivnosti koje se svakodnevno provode unutar CISO centara su :

- Dnevno ažuriranje i objavljivanje oglasa iz dnevnih novina, časopisa i sa internet izvora te njihovo prosljeđivanje u ostalih 9 podružnica Službe za zapošljavanja HNŽ/K elektronskim putem
- Izrada individualnog plana zapošljavanja za svakog klijenta – u 2011. godini izrađeno je 269 individualnih planova zapošljavanja (sa ovom aktivnošću se započelo u lipnju 2011. godine)
- Pomoć pri povezivanju klijenata sa potencijalnim poslodavcima
- Koordinacija aktivnosti sufinansiranja zapošljavanja korisnika usluga CISO
- Identifikacija potreba za dokvalifikacijom i prekvalifikacijom klijenata CISO-a

Dodatne aktivnosti CISO centra su:

- Radionice „Pisanje CV-a“ i „Razgovor sa poslodavcem“ – održano je 14 radionica, i to 7 radionica „Pisanje životopisa“ i 7 „Razgovor sa poslodavcem“, a ukupno su učestvovala 132 mlade nezaposlene osobe.
- Organizacija obuke iz engleskog jezika i obuke iz Informatike – u tijeku je prvi ciklus obuka iz engleskog jezika i informatike. Obuku rade licencirane tvrtke koje su odabrane postupkom tendera od strane UNDP-a.

U proteklom razdoblju pokrenute su i aktivnosti vezane sa profesionalno informiranje i usmjeravanje učenika završnih razreda osnovnih i srednjih škola. Nakon uspostavljanja kontakata i dogovora o suradnji sa Zavodom za školstvo Mostar, Pedagoškim zavodom Mostar, te Ministarstvom prosvjete, znanosti, kulture i športa, kroz aktivnosti CISO-a organizirani su sastanci za predstavnike osnovnih i srednjih škola na razini županije. Predstavljan im je rad CISO-a, stanje na evidenciji nezaposlenih osoba, prezentirane su im informacije o značaju i mogućnostima obrazovanja i profesionalnog usmjeravanja.

U cilju upoznavanja učenika završnih razreda srednjih škola o rokovima i načinu prijavljivanja u evidenciju nezaposlenih osoba, te mogućnostima zaposlenja, upućen je dopis svim srednjim školama u županiji sa prigodnim lecima, te kratkim uputama i obavijestima učenicima o njihovim pravima i obvezama nakon završetka školovanja.

Djelatnici CISO-a svakodnevno intenzivno rade na stvaranju baze podataka o obrazovnim institucijama, mogućnostima zapošljavanja, stipendijama, poslodavcima, nevladinim udrugama i dr., da bi bili u stanju u potpunosti pružiti usluge informiranja našim korisnicima.

Tijekom svibnja 2011. djelatnice CISO centra ostvarile su suradnju sa mladima iz udruge AIESEC, prisustvovala su održavanju Dana karijere 2011. Mostar, te na taj način prikupile dodatne informacije i brošure o svim fakultetima na području županije i informirali mlade o postojanju ovog Centra i usluga koje nudi.

Važnost postojanja CISO centara prepoznale su i dvije velike svjetske tvrtke sa sjedištem u BiH - British Council i Microsoft, koje su bitnu ulogu u organizaciji i provođenju natjecanja srednjoškolaca u poduzetništvu pod nazivom „Vještine za povećanje zapošljivosti“ prepustili upravo CISO centrima. U sklopu natjecanja održan je i okrugli stol za poslodavce na temu „Povećanje produktivnosti i konkurentnosti poslovanja zapošljavanjem mladog stručnog kadra“, pri čemu su djelatnice CISO Mostar predstavile rad Centra, koordinirale sastanak, te pozvale prisutne za ostvarenje suradnje koja je naknadno i ostvarena. Tema okruglog

stola, koju su osmislile djelatnice CISO Mostar, prihvaćena je i u svim ostalim gradovima u kojima se održavalo natjecanje. O uspješnosti organizacije i provođenja ovog natjecanja od stane djelatnica CISO Mostar, svjedoči i poziv za ostvarenje buduće dalje suradnje sa ovim tvrtkama.

U cilju boljeg približavanja ciljanoj skupini mladih osoba 15-30 godina, CISO Mostar je osnovao Facebook profil i stranicu preko kojih je mladima pružena još jedna mogućnost lakšeg pristupa informacijama o natjecanjima za posao, stipendijama, javnim pozivima i sl. Od osnivanja stranice do danas Facebook stranica je posjećena 264330 puta, a trenutni broj korisnika Facebook profila iznosi 1410 osoba.

CISO centri su imali priliku predstaviti svoj rad i rezultate na trodnevnom sastanku ravnatelja županijskih službi za zapošljavanje i koordinatora CISO-a. Prezentacije su se održale u Neumu, u periodu od 12. – 14.09.2011. godine, u organizaciji MDGF YERP programa.

6. Zapošljavanje stranaca

U cilju izrade jedinstvenih pravila i procedura kod izdavanja radnih dozvola stranim državljanima, na preporuku Vlade F BiH je formirana radna grupa pri Federalnom zavodu za zapošljavanje.

Predstavnik naše Službe je član te radne grupe i aktivno učestvuje u izradi procedura koje će važiti za cijelu F BiH. Održana su 4 sastanka ove Radne grupe koja su rezultirala izradom nove Procedure i jednoobraznim postupanjem postupku izdavanja radnih dozvola strancima u FBiH i unapređenjem komunikacije i koordinacije između institucija koje implementiraju Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu i Zakon o zapošljavanju stranaca.

U tijeku je donošenje Zakona o zapošljavanju stranaca, te je tim povodom ova Služba Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike dala svoje mišljenje i sugestije na Prednacrt Zakona, kako bi on mogao biti dostavljen Vladi Federacije BiH na razmatranje.

Na osnovu Zakona o zapošljavanju stranaca u prvom polugodištu ove godine izdano je 112 radnih dozvola, od čega za državljane Hrvatske 39, Srbije 30, Kine 19, i 24 dozvole za državljane ostalih zemalja.

Najviše stranih državljana je zaposleno u Mostaru i to 73, Čapljini 13, Čitluku 13, Konjicu 6, Prozor-Rami 2, Stolac 2, Jablanica 2 i Neum 1 dozvola..

Po kvalifikacionoj strukturi: za VSS je izdano 33, VŠ 8, SSS 28, KV 15 i PK 26 radnih dozvola.

Služba redovno dostavlja Federalnom zavodu za zapošljavanje mjesečne i tromjesečne izvještaje o izdanim radnim dozvolama, radi daljnjeg izvještavanja nadležnih državnih institucija.

7. Ostale aktivnosti

U okviru zakonom definiranih obveza Službe i plana rada za tekuću godinu, Služba je kroz sudjelovanje na raznim sastancima, seminarima i radionicama, aktivno sudjelovala u kreiranju i provođenju programa tržišta rada i stručnom

osposobljavanju uposlenika, a sve u cilju kvalitetnijeg pružanja usluga u posredovanu i aktivnoj politici u zapošljavanju.

Između ostalog, navodimo:

Kao i prethodnih godina, Služba je učestvovala u realizaciji Programa ferijalnog rada redovnih studenata iz BiH u SR Njemačkoj. Služba je, u suradnji sa Sveučilištem u Mostaru i Univerzitetom „Džemal Bijedić“, Mostar, pružila savjetodavnu i tehničku pomoć u izboru 7 studenata. Nosilac svih aktivnosti za ovaj program je Agencija za rad i zapošljavanje BiH, a obavljanje ferijalne prakse u Njemačkoj je predviđeno za vrijeme ljetnog raspusta.

U razdoblju od 02.-04.02.2011. godine, u okviru projekta Unapređenje aktivnog tržišta rada u BiH (IALM) u Hotelu „Ero“ u Mostaru održan je drugi dio Obuke iz poduzetništva, namijenjen voditeljima podružnica/biroa rada. Polaznici obuke su obučeni za prenošenje znanja nezaposlenim osobama o načinima prezentacije poslovne ideje, pravljenju biznis plana, obvezama koje na sebe preuzimaju kao pravni subjekti.

Također, u okviru istog projekta, u našoj Službi je održana obuka za savjetodavce na temu: Savjetovanje pri zapošljavanju i rad sa poslodavcima. Obuka je trajala 2 dana (16-18.02.2011. godine), a cilj joj je bio jačanje vještina savjetodavaca, s posebnim naglaskom na ulogu savjetodavca i značaj savjetovanja. Poseban segment obuke se odnosio na rad sa poslodavcima. Obuka je bila interaktivnog tipa, uključivala je razmjenu iskustava i razrješavanje slučajeva iz prakse.

IALM je prepoznao i značaj pravovremenog djelovanja u tvrtkama koje će iz različitog spektra razloga morati otpustiti djelatnike, te je u skladu s tim organizirao i obuku na temu „Rane intervencije u procesima otpuštanja“. Trening se održao 07. srpnja u prostorijama Federalnog zavoda za zapošljavanje u Sarajevu, a prisustvovala su mu tri djelatnika iz različitih podružnica, kao predstavnici Službe.

Dana 09.02.2011. godine u prostorijama Federalnog zavoda za zapošljavanje, Sarajevo, održan je radni sastanak članova „Centra za razvoj i implementaciju programa aktivne politike zapošljavanja (CAPZ)“. Cilj sastanka bio je usuglašavanje kriterija za vrednovanje zahtjeva koji će konkurirati na programima aktivne politike zapošljavanja u 2011. godini.

Na poziv Gospodarske komore FBiH, dana 17.03.2011. godine, predstavnici Službe prisustvovali su sastanku na temu „Usklađivanje potreba gospodarstva za određenim zanimanjima srednjeg strukovnog obrazovanja“. Nakon prezentacije stanja tržišta rada i obrazovnih mogućnosti na području Hercegovačko-neretvanske županije, predstavnici obrazovnog i gospodarskog sektora, Službe za zapošljavanje, te predstavnici poslodavaca su iznijeli svoja iskustva i probleme vezane za temu sastanka. Najavljeni su i novi sastanci na ovu tematiku, sve u cilju usklađivanja obrazovnog sustava sa zahtjevima tržišta rada.

19.04.2011. godine u prostorijama Udruženja LINK održana je fokus grupa za definiranje Metodologije za izradu analize „Manje korupcije, više radnih mjesta – kako poboljšati procedure/programe/projekte i preventivno djelovati na moguće

slučajeve korupcije“. Projekt zajednički implementiraju Nezavisni biro za razvoj NBR Gradačac, Udruženje LINK Mostar i Centar za promociju lokalnog razvoja PLOD iz Bihaća. Cilj projekta je da se ubrzaju reforme ključnih vladinih institucija i poboljša njihov rad aktivnim uključivanjem i učešćem nevladinih organizacija.

U periodu od 15.10 – 31.12.2011. godine, predstavnik Službe je, kao član Odbora za izradu strategije razvoja malog i srednjeg poduzetništva u Hercegovačko-neretvanskoj županiji/kantonu, radio na izradi ove strategije, za period 2012. – 2020. godine. Nositelj izrade Strategije je Udruženje za poduzetništvo i posao „Link“ Mostar.

ETF je u periodu 08.-09.11.2011. godine organizirao međunarodnu konferenciju na temu „Politike temeljene na činjenicama/dokazima u obrazovnom sustavu: primjeri iz praksi zemalja Zapadnog Balkana i Turske. Konferencija se održala u Torinu, Italija, a prisustvovali su predstavnici Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Srbije, Crne Gore, Slovenije, Makedonije, Albanije, Kosova i Turske. Cilj konferencije bio je ukazati na primjerima dobre prakse važnost kreiranja politika na osnovu činjenica i postojećih pokazatelja.

U organizaciji Privredne komore Kantona Sarajevo i Službe za zapošljavanje Kantona Sarajevo, dana 14.12.2011. godine, održan je okrugli stol na temu „Zapošljavanje u svjetlu globalne ekonomske krize i njenog utjecaja na privredu BiH i Kantona Sarajevo“. Okruglom stolu su prisustvovali predstavnici županijskih službi za zapošljavanje, predstavnici gospodarskih društava, komora i organa vlasti, predstavnici znanstvenih i drugih institucija, te predstavnici medija. Kroz dvije prezentacije, prisutnima je na odličan način predstavljen status BiH u odnosu na zemlje regije, po pitanju razvoja, makroekonomskih pokazatelja, prilika i prepreka za gospodarski rast. Doneseni zaključci vezani su uz načine kreiranja pogodnijeg ambijenta poslovanja, i to kroz prilagođavanje zakonske regulative, izradu strateških dokumenata sa naglaskom na razvoj industrijske proizvodnje.

U mjesecu lipnju, Komisija za profesionalnu orijentaciju je stručno obradila 5 osoba ometenih u razvoju i dala im mišljenje za upis u srednju školu.

IV - EVIDENCIJE, ANALIZE I INFORMIRANJE

1. Evidencija

1.1. Prijavljivanje na evidenciju

I u ovoj godini osjeća se pojačano prijavljivanje na evidenciju nezaposlenih osoba radi ostvarivanja određenih beneficija temeljem nezaposlenosti: razvojačeni branitelji, obiteljske mirovine, stipendiranje, smještaj u studentske

domove, plaćanje participacije i sl. Do pojačanog prijavljivanja naročito je došlo zbog opće recesije i ekonomskih poteškoća s tim u svezi.

Tijekom 2011. godine na evidenciju nezaposlenih osoba u podružnicama Službe prijavilo se ukupno 7.601 osoba.

U odnosu na proteklu godinu to je više za 271 ili za 3,7% i kreće se na razini uobičajenog godišnjeg prosjeka.

Struktura novoprijavljenih prema stupnju obrazovanja je sljedeća:

PODRUŽNICA	UKUPNO	OD TOGA ŽENA	PO STUPNJU STRUČNOG OBRAZOVANJA									
			1	2	3	4	5	6 ₁	6 ₂	7 ₁	7 ₂	8
Čapljina	775	390	82	11	246	239	6	35	28	96	31	1
Čitluk	633	353	48	2	234	187	0	24	11	85	42	0
Jablanica	456	211	72	4	162	124	3	13	4	67	7	0
Konjic	1.057	500	209	3	374	297	1	24	17	126	6	0
Mostar	3.777	2.001	357	31	958	1.427	9	132	80	632	151	0
Neum	119	65	14	0	49	29	0	5	5	9	8	0
Prozor-Rama	399	190	55	5	143	108	1	21	16	27	23	0
Ravno	4	1	1	0	2	1	0	0	0	0	0	0
Stolac	381	21	56	3	127	103	0	7	7	63	15	0
Ukupno	7.601	3.922	894	59	2.295	2.515	20	261	168	1.105	283	1

Od ukupnog broja novoprijavljenih osoba na žene otpada 3.922 ili 51,6%.

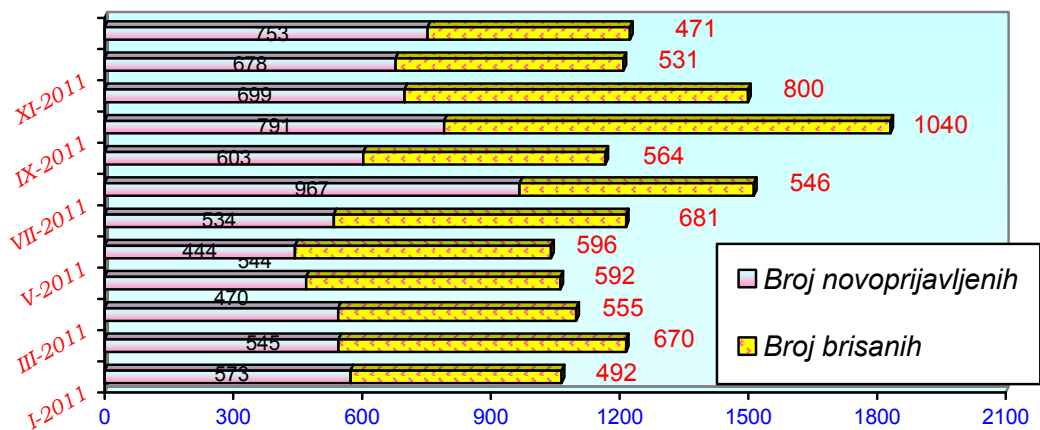
1.2. Skidanje sa evidencije

Sa evidencije je skinuto po različitim osnovama 7.538 nezaposlenih osoba za 6,1% više u odnosu na prethodnu godinu. Od ukupnog broja 3.598 su žene ili 47,7%.

Broj skinutih sa evidencije po stupnju stručnog obrazovanja je sljedeći:

PODRUŽNICA	UKUPNO	OD TOGA ŽENA	PO STUPNJU STRUČNOG OBRAZOVANJA									
			1	2	3	4	5	6 ₁	6 ₂	7 ₁	7 ₂	8
Čapljina	724	331	125	6	254	188	6	32	10	91	12	0
Čitluk	568	293	44	3	217	150	0	27	4	95	28	0
Jablanica	456	184	82	7	164	130	4	15	1	46	7	0
Konjic	1.229	583	299	7	423	338	3	32	10	114	3	0
Mostar	3.550	1.793	403	30	1.078	1.243	16	148	32	535	65	0
Neum	108	53	13	0	46	28	1	5	1	11	3	0
Prozor-Rama	306	128	59	2	118	64	0	19	4	33	7	0
Ravno	3	2	1	0	0	0	0	2	0	0	0	0
Stolac	594	231	132	5	255	135	8	7	0	50	2	0
Ukupno	7.538	3.598	1.158	60	2.555	2.276	38	287	62	975	127	0

Kretanje novoprijavljenih i brisanih osoba tijekom 2011. po mjesecima:

1.3. Stanje na evidenciji

Kretanje broja nezaposlenih osoba u zadnjih deset godina u HNŽ/HNK (2002. – 2011.) vidljivo je iz ove tablice:

Kretanje broja nezaposlenih osoba u HNŽ/HNK

OPIS	Broj nezaposlenih osoba (stanje 31.12.)									
	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Federacija BiH	282.473	297.382	315.847	346.596	362.116	367.570	338.643	354.577	364.929	371.090
Ukupno HNK	22.304	23.886	25.642	26.794	28.632	30.838	29.403	29.596	29.822	29.885
Čapljina	1.501	1.727	2.037	2.294	2.482	2.906	2.985	2.764	2.769	2.820
Čitluk	1.066	1.189	1.316	1.198	1.443	2.034	2.072	2.036	2.085	2.150
Jablanica	1.151	1.273	1.470	1.542	1.616	1.721	1.772	1.882	1.992	1.992
Konjic	2.904	3.119	3.297	3.329	3.783	3.926	3.530	3.671	3.953	3.781
Mostar	12.100	13.541	13.982	14.585	15.209	15.574	14.688	14.775	14.813	15.040
Neum	240	289	290	313	334	327	308	332	347	358
Prozor-Rama	1.514	1.495	1.605	1.589	1.609	1.843	1.811	1.873	1.687	1.780
Ravno	-	-	-	20	22	28	31	31	33	34
Stolac	826	1.253	1.645	1.924	2.134	2.479	2.206	2.232	2.143	1.930

Na dan 31. prosinca 2011. godine na evidenciji nezaposlenih osoba zatečeno je 29.885 osoba.*

U odnosu na kraj 2010. godine kada se na evidenciji nalazilo 29.822 nezaposlenih osoba povećanje je za 63 osobe ili za 0,2%.
Prosječno mjesečno tijekom 2011. godine na zaposlenje je čekalo 29.667 osoba.

Gledano po općinama kod većine njih zabilježen je porast nezaposlenih i to: Prozor-Rame 5,5% (ili za 93 osobe), Neum 3,2% (ili za 11 osoba), Čitluku za 3,1% (ili za 65 osoba), Ravno za 3% (ili za 1 osobu), Čapljina za 1,8% (ili za 51 osobu), Mostar za 1,5% (ili za 227 osoba), Jablanica na razini početka godine, dok je pad nezaposlenih osoba ostvaren kod Stoca za 9,9% (ili za 213 osoba) i Konjica za 4,4% (ili za 172 osobe).

*
TABELA 7. - Pregled aktivnosti u 2011. godini

Struktura nezaposlenih osoba po stupnjevima stručnog obrazovanja je sljedeća:

PODRUŽNICA	UKUPNO	OD TOGA ŽENA	PO STUPNJU STRUČNOG OBRAZOVANJA									
			1	2	3	4	5	6 ₁	6 ₂	7 ₁	7 ₂	8
Čapljina	2.820	1.483	554	61	1.131	807	15	87	24	108	32	1
Čitluk	2.150	1.169	288	27	978	670	0	58	18	81	30	0
Jablanica	1.992	970	455	50	827	514	11	34	8	88	5	0
Konjic	3.781	1.821	1.420	29	1.308	810	7	50	18	136	3	0
Mostar	15.040	7.987	2.846	306	5.272	4.670	101	438	101	1.147	159	0
Neum	358	166	64	3	150	102	1	9	7	13	9	0
Prozor-Rama	1.780	921	519	23	716	383	2	36	21	62	18	0
Ravno	34	13	6	0	13	12	1	0	0	2	0	0
Stolac	1.930	991	505	19	778	473	5	36	8	86	20	0
Ukupno	29.885	15.521	6.657	518	11.173	8.441	143	748	205	1.723	276	1

Prema stupnju stručnog obrazovanja najveći udio se odnosi treći stupanj stručnog obrazovanja 37,4%, zatim slijedi 4 stupanj sa 28,2%, 1 stupanj 22,3%, stupanj 7₁ sa 5,8%, 6₁ sa 2,5%, 2 stupanj 1,7%, 7₂ sa 0,9%, 6₂ sa 0,7% i 5 stupanj sa 0,5%.

Najbrojnija zanimanja u pojedinim stupnjevima obrazovanja su:

Stupanj 1. i 2. radnici bez zanimanja 6.649, daktilografi 98, radnik u tekstilnoj proizvodnji 57, pomoćni kuhar 51, pomoćni zidar 28, pomoćni cvječar 23, moler 23, krojač 18, tesarski radnik 13, itd.

Stupanj: 3. i 5. prodavači 2.121, automehaničari 843, bravari 812, frizeri za žene 775, konobari 586, kuhar 519, kovinotokar 451, vozač teretnog vozila 440, itd.

Stupanj: 4. ekonomski tehničar 1.437, maturant gimnazije 1.330, strojarski tehničar 731, tehničar cestovnog prometa 444, medicinski tehničar 415, poljoprivredni tehničar 351, turistički animator 332, itd.

*

TABELA 10. – Nezaposlene osobe na evidenciji na dan 31.12.2011. godine

Stupanj: ekonomist 186, pravnik 107, nastavnik predškolskog odgoja 83, razredni učitelj 75, nastavnik povijesti 29, informatičar 28, nastavnik maternjeg jezika 26, itd.

Stupanj: pravnik 364, ekonomista 235, inženjer agronom 124, profesor engleskog jezika 97, ekonomist za financije 84, pedagog 83, profesor hrvatskog jezika 77, novinar 68, inženjer strojarstva 57, psiholog 48, inženjer računarstva 44, profesor bosanskog jezika 31, profesor povijesti 30, itd.

Promatrano po godinama starosti struktura izgleda ovako:

Ukupno	GODINE STAROSTI										
	15-19 god.	20-24 god.	25-29 god.	30-34 god.	35-39 god.	40-44 god.	45-49 god.	50-54 god.	55-59 god.	60-64 god.	65 i više god.
29.885	1.078	4.107	4.603	3.809	3.245	3.314	3.496	3.190	2.217	819	7

Udio nezaposlenih osoba u dobi do 30 godina je 32,8% i u odnosu na prošlu godinu bilježi pad za 2%.

Zabrinjava trend porasta nezaposlenih u dobi od 30-40 godina (7.054 ili 23,6%), osoba u punom radnom naponu. Problematična je posebno kategorija preko 50 godina koja sudjeluje sa 20,9 % u ukupnom broju jer su perspektive za njihovo zapošljavanje minimalne, a u odnosu na prošlu godinu ova kategorija nezaposlenih povećala je sudjelovanje za 1,6%.

Prema vremenu čekanja na zaposlenje situacija je sljedeća:

Ukupno	VRIJEME ČEKANJA NA ZAPOSLENJE									
	do 6 mjeseci	6-9 mjeseci	9-12 mjeseci	12-18 mjeseci	18-24 mjeseca	2-3 god.	3-5 god.	5-7 god.	7-9 god.	preko 9 god.
29.885	4.191	1.243	1.157	2.215	1.670	2.819	5.392	3.142	2.538	5.518

*

TABELA 13. – Pregled broja nezaposlenih osoba na evidenciji po najbrojnim zanimanjima na dan 31.12. 2011. godine

Vidljiva je dinamika prijavljivanja u posljednjim godinama.

Zabrinjavajući je podatak da svaka treća osoba sa evidencije čeka na zaposlenje više od 5 godina (11.198 ili 37,5 %), a posebno podatak da 18,5% (za 0,8% više nego lani) nezaposlenih posao čeka više od 9 godina. Pored toga što se posebno analizira njihova struktura, potrebno je činiti i daljnje aktivnosti na bržem zapošljavanju ovih osoba.

Nezaposlenih osoba koje traže prvo zaposlenje bilo je 12.326 ili 41,2% od ukupnog broja. Broj žena koje prvi put traže zaposlenje je 6.652 ili 22,3% od ukupno nezaposlenih osoba

Prema radnom stažu broj nezaposlenih osoba je sljedeći:

Ukupno	RADNI STAŽ								
	do 1 godine	1-5	5-10	10-15	15-20	20-25	25-30	30-35	preko 35 godina
17.559	4.400	5.042	2.882	2.151	1.570	955	426	119	19

Iz pregleda je vidljivo da na evidenciji ima 3.089 nezaposlenih osoba koje imaju više od 15 godina radnog staža, a to predstavlja 10,3% ukupnog broja nezaposlenih osoba na evidenciji.

Prema narodnosti broj nezaposlenih osoba krajem godine je bio:

Ukupno	NARODNOST									
	BOŠNJAK	HRVAT	SRBIN	SLOVENAC	ALBANAC	CRNOGORAC	MAKEDONAC	ŽIDOV	ROM	OSTALI
29.885	15.617	13.037	886	3	36	3	10	2	38	238

U ukupnom broju nezaposlenih nalazi se i 5.963 razvojačenih branitelja (u odnosu na prošlu godinu manje za 527 ili za 8,1%), 802 članova obitelji poginulog i nestalog branitelja, 214 ratnih vojnih invalida, 317 osoba sa faktorom otežane zapošljivosti i 479 ostalih invalida.*

*

TABELA 11. – Pregled broja razvojačenih branitelja, članova obitelji poginulih ili nestalih bojovnika u domovinskom ratu i dr. općinama na dan 31.12.2011. godine.

2. Analitički poslovi

Sačinjen je Izvještaj o radu Službe za zapošljavanje HNŽ za 2010. godinu, te nakon usvajanja dostavljen nadležnim ustanovama i tijelima. Također je sačinjen Program rada za 2011. godinu na kojeg je suglasnost, temeljem Statuta, dala Vlada županije.

Tijekom godine sačinjeni su Izvještaji o radu Službe za 3 i 6 mjeseci tekuće godine i nakon usvajanja dostavljeni su nadležnim subjektima.

Obavljeno je istraživanje tržišta rada na području županije prema jedinstvenoj metodologiji na razini Federacije BiH u 2011.

Cilj istraživanja je prikupiti podatke o potrebama za radnicima kod poslodavaca, potrebama za stručnom pripremom, eventualnim viškovima zaposlenika, mogućnostima zapošljavanja invalida i drugih teže zapošljivih kategorija nezaposlenih, te podatke o suradnji sa Službom za zapošljavanje i njenoj kvaliteti.

Prikupljeni podaci služe za kratkoročna predviđanja na tržištu rada, vođenje upisne politike, te izradu konkretnih programa zapošljavanja i stručne pripreme, a i za unapređivanje suradnje Službe i poslodavca u zadovoljavanju njihovih kadrovskih potreba.

U pripremi istraživanja održano je nekoliko sastanaka na razini Federalnog zavoda za zapošljavanje: dorada upitnika, utvrđivanje uzorka i termina provođenja, troškovnika i sl., te razini službe sa stručnim radnicima i voditeljima podružnica koji su provodili istraživanje: obuka, dinamika provođenja i izvješćivanje. Anketirana su poduzeća koja zapošljavaju 10 i više djelatnika na stalnom uzorku od 400 poslodavaca (određena kvota od Federalnog zavoda). Odziv poslodavaca bio je 93%. Dorađen je i aplikacijski program za obradu podataka iz anketnog upitnika. Nakon unosa podataka izlistane su izlazne tabele i u svibnju 2011. godine sačinjena je Informacija o istraživanju tržišta rada. Nakon usvajanja izvršena je njena prezentacija.

Koncem godine otpočele su i aktivnosti na anketiranju za 2012. godinu.

3. Informatički sustav i informiranje

Već duži niz godina (8) zbog raznoraznih razloga u Službi za zapošljavanje rađeno je na dva paralelna aplikacijsko informacijska sustava, koja nisu bila kompatibilna, što je onda praktično značilo da se na razini Službi vršilo „ručno“ objedinjavanje podataka vezanih za evidenciju nezaposlenih, slobodnih radnih mjesta, prestanka radnog odnosa i drugih vezanih za proces posredovanja. Najveći razlog je nedovršenje programa EPIS jedinstvenog informacijskog sustava na razini Federalnog zavoda za zapošljavanje. Kad je konačno shvaćeno da od tog programa neće biti ništa Služba je pristupila izradi vlastitog programa LMIS⁺. U prethodnim godinama rađeni su poslovi na raspisivanju tendera, izradi

projektne zadaće, kodiranju podataka – šifriranju, kreiranju matrica, određivanju obilježja, izradi statističko-analitičkih izlaznih informacija – tablica.

U ovoj izvještajnom godini stvorene su pretpostavke za stavljanje u funkciju novog aplikacijsko informacijskog sustava (LMIS⁺), te je prestao paralelni rad na starom i novom programu na „živim“ podacima.

Također su osigurane sve tehničke pretpostavke za podršku programu: potrebna oprema, telekomunikacijske veze, pristup i zaštita. Izvršena je formalno i stvarno kontrola svih izlazno – statističkih tablica i u ovom razdoblju su otklonjeni svi uočeni nedostaci kako tehničko-izvedbene naravi, tako i onih nastalih pri unosu, kao i onih nastalih migracijom podataka.

Tako se može reći da imamo prema ocjeni neovisnih stručnjaka trenutno najbolji i suvremeniji aplikacijski program od svih službi za zapošljavanje u BiH.

Novim programom stvoreni su i preduvjeti za rad na elektronskom prijavljivanju nezaposlenih osoba na zdravstveno i mirovinsko-invalidsko osiguranje kod porezne uprave sukladno ELMO – projektu, odnosno primjeni Zakona o jedinstvenoj registraciji, kontroli i naplati doprinosa u Federaciji BiH, čija je primjena krenula početkom godine. Svravnjivani su podaci i otklanjani uočeni nedostaci u odnosu na druge subjekte (Zavod MIO/PIO, Zavod za zdravstveno osiguranje i Poreska uprava) nastali kako migracijom podataka, tako i onih nastali pri unosu.

Međutim, još uvijek ovaj projekt (ELMO-TAF) ne daje nam sve očekivane rezultate, nešto zbog neadekvatne koordinacije među samim sudionicima projekta, a nešto i zbog same njegove konfiguracije, odnosno poboljšanja platforme za njegov rada. Naime po tom projektu županijske službe za zapošljavanje nisu izravni korisnici podataka iz jedinstvene baze, iako one tu bazu pune već to ostvaruju posredno preko Federalnog zavoda za zapošljavanje, kao nepotrebne karike u tom lancu. Radi ovoga trpe stranke.

Osim toga veliki problem predstavlja prijavljivanje i odjavljivanje osiguranika na MIO/PIO - dokup staža, jer se to čini retroaktivno od momenta podnošenja zahtjeva, a ne od stjecanja rješenja na koje se čeka ponekad i preko godinu dana. Novi problem se pojavio i kod odjavljivanja otpuštenih vojnika iz oružanih snaga BiH, koji su formalno ostvarili mirovinu, koja im se ne isplaćuje, a kod nas su ostvarili novčanu naknadu i zdravstveno osiguranje, a zahtjeva se njihovo retroaktivno skidanje, kao da u nas nisu bili na evidenciji. Ovdje se radi i o značajnim novčanim sredstvima te smo u više navrata informirali da se ovaj problem što prije riješi.

Sukladno tomu smo i poslali konkretne primjedbe na sam Zakon, Pravilnik o njegovoj primjeni, te na protokol oko uočavanja i otklanjanja grešaka između sudionika projekta.

U ovoj godini na platformi LMIS⁺ programa sačinjen je i program „Novčane naknade“ računalna obrada podataka od podnošenja zahtjeva u podružnicama, do izrade rješenja u pravnoj službi, te do obračuna i isplate u računovodstvu.

Program je testiran i stavljen u funkciju.

Također je u izradi i računalni program za trezorsko poslovanje.

Obavljene su i sve organizacijsko-tehničke pripreme za rekonstrukciju web stranice kako bi ona postala interaktivna prema nezaposlenima i poslodavcima i drugim partnerima Službe.

Obnovljena je licenca za antivirusni program KASPERSKY koji je instaliran na svim radnim stanicama i serverima u Službi

S ciljem provedbe istraživanja položaja osoba sa invaliditetom koje provodi INOVA 4T Tuzla dostavljeni su im podaci za invalidne osobe, kategoriziranu omladinu i osobe sa otežanim faktorom zapošljivosti dati po stupnju stručnog obrazovanja, spolnoj strukturi, dužni čekanja na zaposlenje, starosnoj dobi i radnom stažu.

Također su im dostavljeni i pregledi realiziranih programa aktivne politike zapošljavanja za tražene kategorije za razdoblje 2006. – 2010. godina.

Agenciji za rad i zapošljavanje BiH, a u svrhu izrade Statističkog informatora koji objavljuje Centar javnih službi za zapošljavanje zemalja jugoistočne Europe dati su podaci o nezaposlenim osobama po dužini čekanja i spolu.

Na traženje Federalnog zavoda za zapošljavanje dati su podaci o nezaposlenim osobama za 2008., 2009. i 2010. godinu. Podaci će se koristiti za analizu dugoročne nezaposlenosti koja će biti unijeta u bazu podataka o nedostacima radne snage u EU i Zapadnom Balkanu.

Ministarstvo civilnih poslova BiH, a vezano za izvještaj o implementaciji akcijskih planova Strategije razvoja i Strategije socijalnog uključivanja dostavljeni su podaci za 2010. godinu:

- novoprijavljene nezaposlene osobe po prestanku rada i djelatnostima,
- novoprijavljene osobe po osnovu tehnološkog viška i stečaja,
- novoprijavljene osobe po završetku školovanja,
- novoprijavljene osobe po drugom osnovu.

Na traženje Federalnog zavoda za zapošljavanje, a za potrebe Agencije za rad i zapošljavanje dostavljeni je spisak nezaposlenih osoba koje se vode na evidenciji, a radni odnos im je prestao u Republici Sloveniji u 2010. godini.

Također su Federalnom zavodu za zapošljavanje za potrebe medije dostavljeni podaci o nezaposlenim osobama po dužni čekanja na zaposlenje i stupnju stručnog obrazovanja. Također su im za potrebe Gospodarske komore dostavljeni podaci o broju nezaposlenih osoba u 3. i 4. stupnju stručnog obrazovanja.

Federalnom zavodu za zapošljavanje, a na njihovo traženje dostavljene su konkretne primjedbe koje su uočene prilikom primjene standardne klasifikacije zanimanja koja se primjenjuje u ELMO projektu, a njegova primjena stvarala bi poteškoće u svakodnevnom radu u Službama za zapošljavanje.

Internacionalnoj privatnoj gimnaziji u Mostaru dostavljeni su podaci o nezaposlenim profesorima njemačkog jezika koji se vode na evidenciji.

ACI-u – Agrarnom informacijskom centru u cilju provođenja ankete o položaju agronoma u BiH dati su podaci o broju nezaposlenih agronoma, borju prijavljenih agronoma u 2011. godini, te o broju objavljenih natječaja za agronome, kao i uočeni trend zapošljavanja muških i ženskih agronoma.

Na traženje inozemne farmaceutske tvrtke Federalnom zavodu za zapošljavanje dostavljeni su podaci o broju farmaceuta na evidenciji. Federalnom zavodu za zapošljavanje, a na traženje Željeznica Republike Srpske dostavljeni su podaci o broju nezaposlenih strojovođa i tehničara vuče.

Federalnom zavodu za zapošljavanje dostavljeni su i podaci o broju razvojačenih branitelja starosne dobi od 61-65 godina, kao i njihova spolna struktura.

Za potrebe istraživačkog novinarstva dati su podaci o broju nezaposlenih, kao i zaposlenih novinara sa naše evidencije na području naše županije tijekom zadnjih šest godina.

Vršena je redovita mjesečna dostava statističkih podataka o aktivnostima Službe Federalnom zavodu za zapošljavanje BiH, Federalnom i županijskom ministarstvu socijalne skrbi, raseljenih osoba i izbjeglica, Federalnom zavodu za statistiku, kao i njihovom odjeljenju za statistiku u županiji.

U izvještajnom razdoblju tiskano je dvanaest brojeva „Statističkog biltena“ na oba jezika.

Tiskana su i 4 broja informativnog glasnika Službe «ZAPOŠLJAVANJE-INFORMATIVNI PREGLED», također na oba jezika.

Za potrebe internog informiranja pravljene su izvodi iz mjesečnih aktivnosti rada podružnica, sa kojima su upoznati djelatnici svih podružnica i sektora u Središnjem uredu Službi.

U više navrata ovlašteni djelatnici Središnjeg ureda i podružnica sudjelovali su u televizijskim (TV-1, OSKAR C, PBS – BiH, Federalna televizija) i radijskim emisijama (HR Herceg-Bosna, 088 Mostar, Radio Mostar, Konjic, Jablanica, Čapljina, Stolac).

Objavljeno je niz razgovora, podataka i informacija o radu Službe u tiskovnim medijima «Slobodna Dalmacija», «Večernji list», «Vjesnik», «Forum», «Privrednik», «Dnevni list», «Dnevni avaz», «Oslobođenje», te na portalima «Bljesak info» i «Pincom info», «Vrisak», „POSKOK“ info.

Može se reći da je aktivnost Službe i tematika zaposlenosti i nezaposlenosti dosta zastupljena u medijima, ali ostaje činjenica da se više radi o iznošenju podataka i naglašavanju pojava, a da se manje radi o kritičkom preispitivanju stanja i uzroka pojava.

Oglašavanje slobodnih radnih mjesta Službe, za sada obavlja se putem radija «Herceg-Bosna», sa kojim je potpisan poseban ugovor o zakupu programskog prostora za ove namjene. Oglašavanje svih natječaja, kako onih koji su pristigli

izravno od poslodavaca, tako i onih objavljenih u dnevnim tiskovinama, a interesantnih za našu županiju vrši se i putem lokalnih radio i TV postaja, oglasnih ploča u podružnicama, kao i putem Internet stranice Službe za zapošljavanje www.zzz-mostar.ba.

Prosječno se mjesečno bilježi preko 4.300 posjeta ovoj internet stranici.

Tijekom godine objavljeno je 228 natječaja u kojima su poslodavci tražili 592 radnika.

U holu Središnje službe instaliran je portal o svim informacijama i slobodnim radnim mjestima u Službi za zapošljavanje.

V. ORGANIZACIONO-PRAVNI I OPĆI POSLOVI

1. Rad Upravnog vijeća

Tijekom 2011. godine održano je šest sjednica Upravnog vijeća na kojima je:

- usvojen Izvještaj o radu Službe za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanske županije-kantona u 2010. godini, te Izvještaj o radu Službe u prvom polugodištu 2011.god;
- usvojen Izvještaj o materijalno-financijskom poslovanju Službe u 2010. godini, te Izvještaj o materijalno-financijskom poslovanju Službe u prvom polugodištu 2011.god.;
- usvojen Program rada Službe u 2011. i 2012. godini;
- usvojen Pravilnik o korištenju informacijskog sustava i mrežnih resursa u Službi za zapošljavanje HNŽ/HNK;
- usvojen Pravilnik o izmjeni Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Službi za zapošljavanje HNŽ/HNK (dva puta su usvojene izmjene i dopune);
- donesena Odluka o izmjenama i dopunama Financijskog plana Službe za zapošljavanje HNŽ/K za 2011 (dvije izmjene);
- donesena Odluka o usvajanju Financijskog plana Službe za zapošljavanje HNŽ/K za 2012. godinu;
- usvojena Informacija o istraživanju tržišta rada u 2011.god.;
- donesena odluka o sufinanciranju Programa zapošljavanja mladih osoba VSS u 2011.god., te njena izmjena kojom je omogućeno zapošljavanje ukupno 360 mladih osoba VSS;
- usvojena konačna rang lista zahtjeva za sufinanciranje Programa obuke, dokvalifikacije i prekvalifikacije u 2010. pojavnom pozivu od 07.08.2010.;
- usvojena konačna rang lista zahtjeva za sufinanciranje programa zapošljavanja mladih osoba VSS bez radnog iskustva;
- usvojena informacija o realizaciji programa zapošljavanja žena u 2011.god.;
- razmotrene žalbe na odluke o dodjeli sredstava za poticaj upošljavanja;
- donesena odluka o raspisivanju natječaj za ravnatelja Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK;

- donesena odluka o nabavi računara i programa za trezorsko poslovanje i novčanu naknadu;
- donesena odluka o realizaciji Programa aktivne politike zapošljavanja u 2010. koji financira Federalni zavod za zapošljavanje;
- rješavano po žalbama na odluke o dodjeli sredstava za poticaj upošljavanja;
- usvojena konačna rang lista zahtjeva za sufinanciranje Programa obuke, dokvalifikacije i prekvalifikacije u 2010. godini koji financira Federalni zavod za zapošljavanje po javnom pozivu od 7.8.2010. godine;
- donesena odluka o nabavi računarske opreme;
- usvojena nova koncepcija Statističkog biltena Službe za zapošljavanje HNŽ/HNK.
- Donesena Odluka o imenovanju pomoćnika ravnatelja;
- Donesena Odluka o privremenom financiranju Službe za zapošljavanje HNŽ/K u prvom tromjesečju 2012. godine.

Sa svih sjednica su izrađene odluke, ugovori i dr. materijali i dostavljeni nadležnim institucijama ili sektorima radi realizacije istih.

Vlada HNŽ je razriješila dužnosti dosadašnjeg ravnatelja Službe gosp. Petra Golemac, te nakon provedenog javnog natječaja imenovala gosp. Vladu Čuljak za ravnatelja Službe. U međuvremenu su poslove ravnatelja obavljali kao v.d. gosp. Ivan Pušić 6,5 mjeseci i g-đa. Vesna perić 1,5 mjeseci. Obavljeni su svi poslovi vezano za registraciju osobe ovlaštene za zastupanje kod nadležnog Općinskog suda, te Porezne uprave, banaka i sl.

2. Materijalno osiguranje nezaposlenih osoba.

Ovaj vid materijalno pravne zaštite obuhvata ostvarivanje prava na novčanu naknadu, zdravstveno osiguranje i pravo na mirovinsko i invalidsko osiguranje sukladno Zakonu o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti neuposlenih osoba, Zakonu o zdravstvenom osiguranju i Zakonu o mirovinskom i invalidskom osiguranju. Ovome treba dodati i Zakon o pravima razvojačenih branitelja i članova njihovih obitelji, koji se primjenjuje od 01.05.2007.

Navedenim Zakonom, neuposleni razvojačeni branitelj ima pravo na novčanu naknadu za vrijeme neuposlenosti ovisno o vremenu provedenom u oružanim snagama. Visina te naknade iznosi 25% prosječne plaće u Federaciji iz prethodne godine, a isplaćivat će se za razdoblje od jedne do tri godine.

Općinskom sudu u Konjicu i Mostaru podneseno je cca 2500 tužbi odnosno prijedloga za izvršenje od strane razvojačenih branitelja zbog neisplaćenih novčanih naknada iz travnja, svibnja i lipnja 2008. godine, te razdoblja listopad-prosinac 2009.god., kao i razlike u visini novčane naknade sukladno rastu prosječne plaće u Federaciji u prethodnoj godini. Ukoliko isto učine i ostali korisnici novčanih naknada, to bi značilo izdvajanje ogromnih finansijskih sredstava na ime ne samo novčanih naknada i razlika, nego i sudskih troškova, troškova odvjetnika, vještaka i sl. Promatrano finansijski, dug Službe za zapošljavanje HNŽ/HNK prema razvojačenim braniteljima za navedeno razdoblje

iznosi cca. 5.000.000,00 KM, a kad se uzme u obzir realizacija dugovanja temeljem sudskih rješenja taj dug iznosi cca. 20.000.000,00 KM

U mjesecu svibnju i lipnju 2008. godine objavljen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pravima razvojačenih branitelja (dvije izmjene), ali je samo djelomično riješeno pitanje daljeg financiranja ove kategorije neuposlenih osoba. Naime, navedenim izmjenama utvrđena je obveza županijskih službi za zapošljavanje da osiguraju 50% svojih ukupnih prihoda za isplate novčanih naknada razvojačenim braniteljima, a razliku potrebnih sredstava treba osigurati Federacija BiH i županije. Još uvijek nije isplaćena novčana naknada ovoj kategoriji neuposlenih osoba za lipanj 2008. godine.

Ovakvim zakonskim rješenjem upitne su sve temeljne zadaće Službe (aktivna politika zapošljavanja, ostvarivanje zdravstvenog osiguranja, pravo na novčanu naknadu iz radnog odnosa, mirovinsko i invalidsko osiguranje, i dr.).

Tijekom izvještajnog razdoblja u Službi je zaprimljeno 2461 zahtjeva za ostvarivanje prava na novčanu naknadu temeljem prethodnog radnog odnosa. Svi su blagovremeno riješeni. Značajno je porastao broj korisnika ovog prava sa tendencijom daljeg rasta. Prosječno vrijeme korištenja je šest mjeseci, a visina te naknade je cca 330,00 KM.

Pravo na zdravstveno osiguranje ostvarilo je prosječno mjesečno 19.592 osobe.

Pravo na uplatu doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje stječu, sukladno članku 31. Zakona o posredovanju, one neuposlene osobe kojima nedostaje do tri godine staža osiguranja kako bi ostvarile pravo na mirovinu. U izvještajnom razdoblju za 45 osoba je uplaćen doprinos za mirovinsko i invalidsko osiguranje, čime su stečeni uvjeti za njihov odlazak u mirovinu.

Nakon što je od 01.01.2011. počela primjena Zakona o jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa imali smo malih poteškoća vezanih za uplatu doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje. U proceduri je, kod nadležne Porezne uprave, rješavanje tkz. dokupa staža retroaktivno za neka razdoblja 2009. i 2010. godine čijom bi uplatom neuposlene osobe ispunile uvjete za mirovinu. Nadamo se da smo usuglasili stavove sa nadležnim institucijama i ovaj problem konačno riješili.

3. Kadrovi i opremljenost prostora

U skladu sa zahtjevima održavanja standarda ISO 9001:2008, u ovom razdoblju u posjetu Službi došli su predstavnici certifikacijske kuće TÜV iz Slavenskog Broda. Po prethodno utvrđenom planu izvršen je drugi nadzorni audit. Auditom su bili obuhvaćeni sektori središnje Službe, te 3 podružnice: Konjic, Prozor-Rama

i Mostar – Odjeljenje 1. Ocjena auditora je pokazala da se procesi u Službi odvijaju u skladu sa standardima ISO 9001:2008, čime je Služba zadržala status certificirane ustanove.

Na kraju prosinca 2011. Služba je imala 74 uposlena djelatnika, od čega njih 32 ima visoku stručnu spremu, 19 VŠS, VKV – 1, SSS 17, 1 KV i 4 NK.

U Središnjoj službi u Mostaru trenutno su uposlena 34 djelatnika, a 40 su uposlenici podružnica.

Matična evidencija uposlenih u Službi, vodi se sukladno Zakonu, a od siječnja 2008. godine se koristi aplikacija koja omogućava dostupnost podataka vezanih za kvalifikacionu, spolnu, starosnu strukturu, duljinu ukupnog radnog staža i sl.

Središnja služba i podružnice su smješteni u prostorima koji su u vlasništvu Službe. Renovirane su i adaptirane prostorije u podružnicama Jablanica, Konjic i Neum, kao i dio podrumskih prostorija poslovne zgrade Središnje službe u Mostaru, u koje je smještena arhiva Službe. Osigurana je i tehnička zaštita poslovnih prostorija Službe i njenih podružnica.

Tijekom izvještajnog razdoblja u Sektoru za organizaciono-pravne i opće poslove urađeni su svi tekući poslovi u svezi izrade odluka, raznih ugovora, tumačenja propisa i sl., a potom poslovi zavođenja prispjele pošte (2827 predmeta) i dostave nadležnim referentima na rješavanje i arhiviranje iste, tipkanje svih materijala itd.

Vršeno je održavanje objekata i opreme sukladno potrebama i raspoloživim financijskim sredstvima.

VI. MATERIJALNO-FINANCIJSKI POSLOVI

Ukupni prihodi i primici ostvareni u protekloj godini iznose 14.221.596,00 KM. Sastoje se od: poreznih prihoda u iznosu od 8.774.407,00 KM, neporeznih prihoda u iznosu od 18.950,00 KM, primljenih otplata danih zajmova u iznosu od 19.883,00 KM i primitaka za poticaj upošljavanja i materijalno osiguranje neuposlenih osoba u iznosu od 5.408.356,00 KM. 62% ukupnih prihoda i primitaka čine porezni prihodi, tj. prihodi od doprinosa za osiguranje od neuposlenosti koji obveznici uplaćuju po stopi od 2% na bruto plaće. 70 % obračunatog doprinosa obveznik uplaćuje na račun Županijske službe za zapošljavanje, a 30 % na račun Federalnog zavoda za zapošljavanje.

Neporezni prihodi odnose se na prihode od kamata, prihode od usluga građanima i ostale prihode. Primici se odnose na: primitke iz Federalnog zavoda za zapošljavanje za poticaj upošljavanja u iznosu od 1.275.776,00 KM, primitke za isplatu novčanih naknada temeljem prestanka radnog odnosa u iznosu od 1.055.295,00 KM, primitke iz Ministarstva financija F BiH za isplatu novčanih naknada razvojačenim braniteljima u iznosu od 953.142,00 KM i primitke iz Federalnog zavoda za zapošljavanje za novčane naknade razvojačenim

braniteljima iz 2008. godine u iznosu od 2.124.143,00 KM. Primici za poticaj upošljavanja odnose se na realizirana sredstva po zaključenim ugovorima.

Ukupni rashodi i izdaci iznose 15.396.441,00 KM. Sastoje se od izdataka za: plaće i naknade troškova uposlenim, doprinose poslodavcu i ostale poreze i doprinose, materijal i ostale usluge, tekuće grantove pojedincima na temelju materijalno socijalne sigurnosti neuposlenih osoba, ostale grantove, izdatke za financiranje upošljavanja i nabavku stalnih sredstava.

U ukupnim rashodima i izdacima najveću stavku čine izdaci za materijalno socijalnu sigurnost neuposlenih osoba i poticaj upošljavanja što iznosi 80% ukupnih rashoda i izdataka.

Izdaci za materijalno osiguranje neuposlenih osoba iznose 10.200.798,00 KM, a sastoje se od izdataka za novčane naknade po osnovu radnog odnosa u iznosu od 3.484.689,00 KM za 813 korisnika prosječno mjesečno, izdataka za novčane naknade za razvojačene branitelje u iznosu od 4.789.403,00 KM, izdataka za zdravstveno osiguranje u iznosu od 1.718.603,00 KM za 19.592 korisnika prosječno mjesečno i izdataka za dokup staža za neuposlone osobe koje ispunjavaju uvjete za dokup staža u iznosu od 118.103,00 KM za 45 osoba. Izdaci za novčane naknade razvojačenim braniteljima odnose se na IX, X, XI i XII mjesec iz 2009. godine i iznose 2.417.924,00 KM za 3.926 korisnika prosječno mjesečno za isplaćena četiri mjeseca iz 2009. godine i novčane naknade za IV i V mjesec iz 2008. godine u iznosu od 2.033.261,00 KM za 6.756 korisnika prosječno za dva mjeseca. Na novčane naknade naplaćene po sudskim rješenjima odnosi se 428.218,00 KM za 368 korisnika .

Sredstva za isplaćene novčane naknade osigurao je Federalni zavod za zapošljavanje u iznosu od 2.124.143,00 KM za IV i V mjesec 2008., a za obveze iz 2009. godine (IX, X, XI i XII) sredstva je osiguralo Federalno ministarstvo za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata u iznosu od 953.142,00 KM i Služba 1.802.118,00 KM. Služba je u obvezi još isplatiti novčane naknade razvojačenim braniteljima za mjesec lipanj 2008. godine za što su potrebna sredstva u iznosu od 958.000,00 KM. Radi nedostatka sredstava obveze su prenesene u 2012. godinu, a sredstva će osigurati Federalni zavod za zapošljavanje.

Poseban teret Službi su isplate novčanih naknada po sudskim rješenjima koja dolaze na naplatu svakodnevno i na što Služba ne može utjecati. Obveze po sudskim rješenjima su 60% veće u odnosu na stvarne obveze radi sudskih i odvjetničkih troškova.

Novčane naknade iz radnog odnosa isplaćene su uz pomoć primitaka iz Federalnog zavoda za zapošljavanje u iznosu od 1.055.205,00 KM.

Plaće i naknade troškova uposlenim iznose 2.504.036,00 KM, od čega bruto plaće iznose 2.025.141,00 KM i naknade uposlenim i članovima Upravnog vijeća 478.895,00 KM.

Broj uposlenih osoba na dan 31.12.2011. godine je 74 uposlene osobe.

Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi iznose 240.503,00 KM, a odnose se na zakonom propisane doprinose.

Izdaci za materijal i usluge iznose 423.057,00 KM. Odnose se na nabavku materijala i usluge nastale obavljanjem djelatnosti Službe.

Za poticaj upošljavanja utrošena su sredstva u iznosu od 1.929.697,00 KM. Odnose se na programe upošljavanja prema već zaključenim ugovorima u 2010. i programe iz 2011. godine. Na sredstava iz Federalnog zavoda odnosi se 1.275.776,00 KM i sredstva Službe 653.921,00 KM.

Tekući grantovi iznose 30.700,00 KM, a odnose se na potpore pojedincima i neprofitnim organizacijama.

Za kapitalne izdatke planirana su sredstva u iznosu od 99.500,00 KM. Utrošena sredstva iznose 67.650,00 KM, za nabavku opreme 60.506,00 KM i rekonstrukciju objekta u Neumu 7.144,00 KM.

Ukupni prihodi i primici odstupaju od planiranih i iznose 83,79% planiranih sredstava radi smanjenja primitaka iz Federalnog zavoda za zapošljavanje za materijalno osiguranje neuposlenih osoba, dok su rashodi i izdaci veći od prihoda i primitaka i iznose 90,71% planiranih sredstava. Rezultat toga je višak rashoda i izdataka nad prihodima i primicima.

Višak rashoda i izdataka nad prihodima i primicima iznosi 1.174.845,00 KM i pokriven je iz viška prihoda i primitaka nad rashodima i izdatcima u prethodnim godinama namijenjenih za poticaj upošljavanja i materijalno osiguranje neuposlenih osoba.

Ukupni rashodi i izdaci veći su odnosu na prethodnu godinu za 25% a prihod i primici za 19% što pokazuje da su rashodi i izdaci znatno više rasli u odnosu na prihode i primitke, a razlog je povećanje izdataka za materijalno osiguranje neuposlenih osoba za 23% u odnosu na prethodnu godinu. Prihodi od doprinosa povećani su 1,5% u odnosu na prethodnu godinu, a u odnosu na planirana sredstva 0,18%.

Izdaci za materijalno osiguranje neuposlenih osoba povećani su radi isplate novčanih naknada razvojačenim braniteljima za neisplaćene novčane naknade iz 2008. i 2009. godine i radi povećanja broja korisnika zdravstvenog osiguranja sa 18.701 na 19.592 korisnika tj. za 10%.

Pregled prihoda i primitaka, rashoda i izdataka planiranih i ostvarenih u razdoblju od 01.01.2011. – 31.12.2011.

- KM-

Red. broj	O p i s	Financijski plan sa izmjenama i dopunama za 2011. godinu	Ostvareno u razdoblju I – XII 2011.	Indeks 6=5/4
1	2	4	5	6
I	Prihodi i primici	16.972.995.	14.221.596.	83,79
1.	Prihodi od doprinosa	8.757.781.	8.774.407.	100,18
2.	Neporezni prihodi	22.748.	18.950.	83,30
3.	Primljene otplate danih zajmova	20.466.	19.883.	97,15
4.	Primici	6.992.000.	5.408.356.	77,35
5.	Prenesena sredstva	1.180.000.	-	-
II	Rashodi	16.972.995.	15.396.441.	90,71
1.	Plaće i naknade troškova uposlenih	2.695.141.	2.504.036.	94,16
2.	Doprinosi poslodavaca i ostali doprinosi	242.942.	240.503.	99,00
3.	Izdaci za materijal i usluge	468.235.	423.057.	90,35
4.	Grantovi pojedincima na temelju materijalno socijalne sigurnosti neuposlenih osoba	11.250.177.	10.200.798.	90,66
5.	Ostali grantovi pojedincima i neprofitnim organizacijama	33.000.	30.700.	93,03
6.	Financiranje upošljavanja	2.220.000.	1.929.697.	86,18
7.	Kapitalni izdaci	99.500.	67.650.	67,99
8.	Tekuća rezerva	-	-	-
III	Višak (+) manjak (-) (I-II) prihoda nad rashodima	-	(-) 1.174.845.	-
	Višak rashoda nad prihodima pokriven iz viška prihoda u prethodnim godinama		1.174.845.	-
	Višak rashoda nad prihodima nepokriven	-	-	-

TABELA 1.

**PROCJENA UKUPNOG BROJA PRISUTNOG STANOVNIŠTVA
PO STAROSTI, SPOLU , PO OPĆINAMA , stanje 30.06.2011.godine***

OPIS	spol	UKUPNO	PO GODINAMA STAROSTI		
			0-14	15-64	65 +
FEDERACIJA BIH	Ukupno	2.338.270	419.667	1.590.071	328.532
	muški	1.192.518	204.378	805.805	182.335
	ženski	1.145752	215.289	784.266	146.197
HERCEGOVAČKO NERETVANSKA ŽUPANIJA	Ukupno	224.902	37.159	149.585	38.158
<i>ČAPLJINA</i>		22.918	3.820	14.996	4.102
<i>ČITLUK</i>		15.760	3.205	10.205	2.350
<i>JABLANICA</i>		11.740	1.911	8.226	1.603
<i>KONJIC</i>		28.002	4.856	18.816	4.330
<i>MOSTAR</i>		111.602	18.544	73.152	19.906
<i>NEUM</i>		4.497	532	3.125	840
<i>PROZOR –RAMA</i>		15.937	2.822	11.059	2.056
<i>RAVNO</i>		1.436	15	991	430
<i>STOLAC</i>		13.010	1.454	9.015	2.541

* Podaci Federalnog Zavoda za statistiku

ZAPOSLENOST KONCEM 2011. GODINE

PODRUŽNICA	UKUPNO*	Državna poduzeća i ustanove		Privatna poduzeća i agencije		Samostalni poreski obveznici		Radnici na čekanju	Radnici na crno	Zaposleni strani državljani
		Broj subjekata	Broj radnika	Broj subjekata	Broj radnika	Broj subjekata	Broj radnika			
ČAPLJINA	3.180	19	721	253	1.932	345	527	---	15	13
ČITLUK	4.695	13	459	417	3.669	359	567	---	50	13
JABLANICA	1.662	12	277	77	1.030	183	355	---	450	2
KONJIC	4.202	20	844	239	2.859	343	499	---	1.100	6
MOSTAR	31.486	164	9.262	1.717	19.749	1.478	2.475	300	1.500	73
NEUM	932	7	173	75	626	77	133	---	60	1
PROZOR -RAMA	1.154	17	418	130	599	116	137	14	170	2
RAVNO	74	5	32	12	31	8	11	---	---	---
STOLAC	1.015	10	319	79	517	140	179	75	30	2
UKUPNO	48.400	267	12.505	2.999	31.012	3.049	4.883	389	3.375	112

*

Podaci Porezne uprave Federacije BiH

**STOPE ZAPOSLENOSTI I NEZAPOSLENOSTI
U HERCEGOVAČKO – NERETVANSKOJ ŽUPANIJI/KANTONU
KRAJEM 2011. GODINE**

OPIS	Radno aktivno stanovništvo *	Zaposlene osobe * X 2011.	Nezaposlene osobe 31.12.2011.	Stopa zaposle nosti % (2 : 1)		Stopa nezaposle nosti %	
				2010.	2011.	2010.	2011.
				1	2	3	4
Federacija BIH	1.590.071	442.021	371.090	26,9	27,8	46,1	45,6
UKUPNO HNŽ	149.585	44.142	29.885	28,6	29,5	41,1	40,4
ČAPLJINA	14.996	3.361	2.820	21,8	22,4	45,6	45,6
ČITLUK	10.205	4.307	2.150	38,4	42,2	34,6	33,3
JABLANICA	8.226	1.597	1.992	23,0	19,4	51,2	55,5
KONJIC	18.816	4.426	3.781	21,8	23,5	48,8	46,1
MOSTAR	73.152	27.098	15.040	36,0	37,0	36,0	35,7
NEUM	3.125	989	358	29,7	31,6	27,0	26,6
RAMA- PROZOR	11.059	1.404	1.780	12,3	12,7	55,2	39,3
RAVNO	991	78	34	4,8	7,9	41,3	30,4
STOLAC	9.015	902	1.930	9,6	10,0	71,1	68,1

* Statistički podaci o gospodarskim i drugim kretanjima u Federaciji BiH po kantonima /županijama Federalnog Zavoda za statistiku

**ZAPOSLENOST
PO DJELATNOSTIMA U HERCEGOVAČKO – NERETVANSKOJ
ŽUPANIJI / KANTONU ***

DJELATNOST	BROJ ZAPOSLENIH						
	Prosjek 2008.	Prosjek 2009.	Prosjek 2010.	X 2011.	INDEKS		
					X 2011. prosj.2008.	X 2011. prosj.2009.	X 2011. prosj.2010.
UKUPNO HNŽ/K	42.531	42.018	44.041	44.142	103,8	105,1	100,2
A – Poljoprivreda , lov i šumarstvo	783	753	772	757	96,7	100,5	98,1
B – Ribarstvo	73	74	96	91	124,7	123,0	94,8
C – Rudarstvo	179	189	147	161	89,9	85,2	109,5
D – Prerađivačka industrija	6.994	6.086	6.250	6.175	88,3	101,5	98,8
E – Opskrba električnom energijom, plinom i vodom	2.315	2.367	2.382	2.396	103,5	101,2	100,6
F – Građevinarstvo	2.270	2.185	2.411	2.659	117,1	121,7	110,3
G – Trgovina	7.311	7.225	7.897	7.861	107,5	108,8	99,5
H – Ugostiteljstvo	2.065	2.045	2.108	1.892	91,6	92,5	89,8
I – Prijevoz, skladištenje i veze	3.531	3.531	3.354	3.347	94,8	94,8	99,8
J – Financijsko posredovanje	1.403	1.405	1.429	1.377	98,1	98,0	96,4
K – Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge	1.813	1.968	2.313	2.585	142,6	131,4	111,8
L – Javna uprava i obrana	4.336	4.521	4.643	4.789	110,4	105,9	103,1
M – Obrazovanje	3.893	4.008	4.099	4.212	108,2	105,1	102,8
N – Zdravstvena i socijalna skrb	3.096	3.204	3.358	3.582	115,7	111,8	106,7
O – Ostale javne, društvene, socijalne i osobne uslužne djelatnosti	2.414	2.403	2.730	2.257	93,5	93,9	82,7
P – Privatna kućanstva sa zaposlenim osobljem	4	4	6	1	25,0	25,0	16,7
Q – Eksteritorijalne organizacije i tijela	0	2	0	-	-	-	-
00 – Neraspoređeno po djelatnostima SKD	51	48	46	-	-	-	-

* Statistički podaci o gospodarskim i drugim kretanjima u Federaciji BiH po kantonima /županijama Federalnog Zavoda za statistiku

TABELA 5.

PREGLED BROJA PRIJAVLJENIH POTREBA ZA RADNICIMA U 2011. GODINI

- PO STUPNJU STRUČNOG OBRAZOVANJA -

PODRUŽNICA	Svega iskazane potrebe	od toga na :		STUPANJ STRUČNOG OBRAZOVANJA									
		neodređeno	određeno	1	2	3	4	5	61	62	71	72	8
<i>ČAPLJINA</i>	45	7	38	2	0	5	0	1	1	0	36	0	0
<i>ČITLUK</i>	41	35	9	3	0	0	0	0	6	0	32	0	0
<i>JABLANICA</i>	45	11	34	8	0	13	10	0	2	0	12	0	0
<i>KONJIC</i>	9	1	8	0	0	1	4	0	1	0	3	0	0
<i>MOSTAR</i>	169	122	50	0	0	4	78	2	8	0	65	11	1
<i>NEUM</i>	5	1	4	0	2	3	0	0	0	0	0	0	0
<i>PROZOR- RAMA</i>	24	23	1	2	0	10	2	0	1	0	9	0	0
<i>RAVNO</i>	31	28	3	1	0	0	1	0	15	5	7	2	0
<i>STOLAC</i>	16	12	4	0	5	10	0	0	0	0	1	0	0
UKUPNO	385	240	151	16	7	46	95	3	34	5	165	13	1

TABELA 6.

PREGLED BROJA OSOBA ZAPOSLENIH SA EVIDENCIJE U 2011. GODINI

- UKUPNO PO STUPNJU STRUČNOG OBRAZOVANJA -

PODRUŽNICA	Ukupno	Od toga žena	STUPANJ STRUČNOG OBRAZOVANJA									
			1	2	3	4	5	61	62	71	72	8
<i>ČAPLJINA</i>	394	198	30	6	131	112	2	18	5	80	10	0
<i>ČITLUK</i>	374	202	15	1	131	102	0	18	1	80	26	0
<i>JABLANICA</i>	264	97	29	3	94	83	2	11	0	39	3	0
<i>KONJIC</i>	817	408	164	3	286	236	0	25	5	95	3	0
<i>MOSTAR</i>	2297	1159	120	17	644	839	7	105	27	478	60	0
<i>NEUM</i>	71	34	5	0	31	19	0	4	0	9	3	0
<i>PROZOR- RAMA</i>	188	85	26	1	70	43	0	16	1	27	4	0
<i>RAVNO</i>	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>STOLAC</i>	239	127	33	0	94	61	0	4	0	45	2	0
UKUPNO	4645	2310	422	32	1481	1495	11	201	39	853	111	0

PREGLED AKTIVNOSTI U 2011. GODINI

PODRUŽNICA	Stanje 31.12. 2010.	2011. GODINA				INDEKS 6:2
		broj novoprijavljenih osoba	brisani zbog zaposlenja	brisani ostali razlozi	Stanje 31.12.2011.	
1	2	3	4	5	6	7
<i>ČAPLJINA</i>	2769	775	394	330	2820	101,8
<i>ČITLUK</i>	2085	633	374	194	2150	103,1
<i>JABLANICA</i>	1992	456	264	192	1992	100,0
<i>KONJIC</i>	3953	1057	817	412	3781	95,6
<i>MOSTAR</i>	14813	3777	2297	1253	15040	101,5
<i>NEUM</i>	347	119	71	37	358	103,2
<i>PROZOR- RAMA</i>	1687	399	188	118	1780	105,5
<i>RAVNO</i>	33	4	1	2	34	103,0
<i>STOLAC</i>	2143	381	239	355	1930	90,1
UKUPNO	29822	7601	4645	2893	29885	100,2

PREGLED
BROJA NEZAPOSLENIH OSOBA PO DUŽINI ČEKANJA
NA ZAPOSLENJE I STUPNJU STRUČNOG OBRAZOVANJA
NA DAN 31. 12. 2011. GODINE

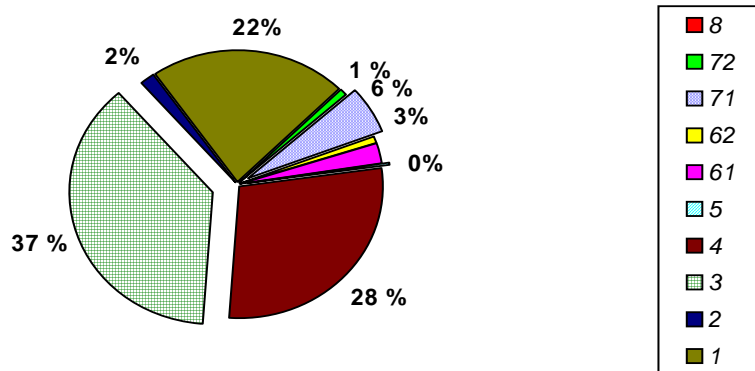
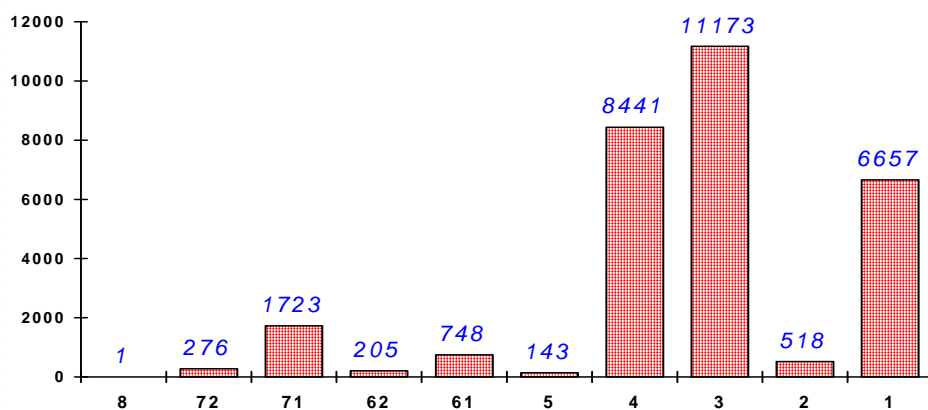
DUŽINA ČEKANJA	UKUPNO		STUPANJ STRUČNOG OBRAZOVANJA									
			1	2	3	4	5	61	62	71	72	8
Do 6 mjeseci	Svega	4191	583	15	1283	1396	9	125	89	498	192	1
	Žena	2116	297	9	494	694	2	86	52	347	134	1
6-9 mjeseci	Svega	1243	269	11	381	397	6	26	15	130	8	0
	Žena	605	147	4	146	199	3	19	8	76	3	0
9-12 mjeseci	Svega	1157	180	16	379	390	0	32	31	114	15	0
	Žena	619	117	11	156	208	0	24	24	67	12	0
12-18 mjeseci	Svega	2215	285	26	790	774	3	57	26	211	43	0
	Žena	1107	156	16	315	387	0	42	14	143	34	0
18-24 mjeseci	Svega	1670	266	26	601	531	2	76	16	145	7	0
	Žena	847	139	14	250	290	1	46	9	93	5	0
2-3 godine	Svega	2819	456	41	1050	892	8	109	17	241	5	0
	Žena	1511	263	17	478	505	0	73	7	164	4	0
3-5 godina	Svega	5392	1392	88	2139	1411	28	99	4	228	3	0
	Žena	2615	655	50	875	799	2	65	3	165	1	0
5-7 godina	Svega	3142	732	87	1290	856	16	79	5	76	1	0
	Žena	1670	400	44	554	560	1	59	2	49	1	0
7-9 godina	Svega	2538	731	45	1128	547	15	40	1	31	0	0
	Žena	1292	384	19	483	349	1	32	1	23	0	0
Preko 9 godina	Svega	5518	1763	163	2132	1247	56	105	1	49	2	0
	Žena	3139	1049	104	984	885	1	81	1	33	1	0
UKUPNO	Svega	29885	6657	518	11173	8441	143	748	205	1723	276	1
	Žena	15521	3607	288	4735	4876	11	527	121	1160	195	1

**PREGLED
BROJA NEZAPOSLENIH OSOBA PO GODINAMA STAROSTI I STUPNJU
STRUČNOG
OBRAZOVANJA NA DAN 31. 12. 2011.GODINE**

STAROSNA DOB	UKUPNO		STUPANJ STRUČNOG OBRAZOVANJA									
			1	2	3	4	5	61	62	71	72	8
15-19 godina	Svega	1078	73	9	656	340	0	0	0	0	0	0
	Žena	372	27	4	209	132	0	0	0	0	0	0
20-24 godina	Svega	4107	191	47	1602	1795	2	27	102	202	139	0
	Žena	1828	79	19	612	777	1	17	68	145	110	0
25-29 godina	Svega	4603	354	32	1500	1472	1	191	78	856	119	0
	Žena	2522	144	9	696	810	1	140	42	605	75	0
30-34 godina	Svega	3809	625	28	1516	1063	4	183	16	363	11	0
	Žena	2107	324	13	721	646	1	142	7	246	7	0
35-39 godina	Svega	3245	978	43	1301	731	0	99	5	87	1	0
	Žena	1824	504	23	662	512	0	66	3	54	0	0
40-44 godina	Svega	3314	947	61	1360	840	2	55	3	43	2	1
	Žena	1879	490	35	683	602	1	38	1	26	2	1
45-49 godina	Svega	3496	964	62	1237	1121	11	46	1	54	0	0
	Žena	1960	573	39	514	762	2	34	0	36	0	0
50-54 godina	Svega	3190	1175	101	992	749	48	69	0	55	1	0
	Žena	1634	703	71	322	465	0	47	0	26	0	0
55-59 godina	Svega	2217	963	97	784	239	51	47	0	34	2	0
	Žena	1032	543	52	259	128	4	31	0	14	1	0
60-64 godina	Svega	819	381	38	224	91	24	31	0	29	1	0
	Žena	361	218	23	57	42	1	12	0	8	0	0
65 i više	Svega	7	6	0	1	0	0	0	0	0	0	0
	Žena	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	Svega	29885	6657	518	11173	8441	143	748	205	1723	276	1
	Žena	15521	3607	288	4735	4876	11	527	121	1160	195	1

**NEZAPOSLENE OSOBE NA EVIDENCIJI NA DAN
31. 12. 2011.g.
- PO STUPNJU STRUČNOG OBRAZOVANJA -**

Stupanj stručnog obrazovanja	Broj radnika	Udio %
8	1	0,0
72	276	0,9
71	1723	5,8
62	205	0,7
61	748	2,5
5	143	0,5
4	8441	28,2
3	11173	37,4
2	518	1,7
1	6657	22,3
UKUPNO	29885	100,0

GRAFIKON- 3

NEZAPOSLENE OSOBE PO STUPNJU STRUČNOG OBRAZOVANJA NA DAN 31.12.2011.god.

TABELA 11.

**PREGLED BROJA RAZVOJAČENIH BRANITELJA, ČLANOVA OBITELJI POGINULIH
ILI NESTALIH BOJOVNIKA U DOMOVINSKOM RATU I DR.
NA DAN 31.12.2011. GODINE**

PODRUŽNICA		RAZVOJAČENI BRANITELJI	ČLANOVI OBITELJI		UKUPNO INVALIDA	Od toga: RATNI VOJNI INVALIDI	OSOBE SA FAKTOROM OTEŽANE ZAPOŠLJIVOSTI
			Poginulog	Nestalog			
ČAPLJINA	Ukupno	537	7	18	31	13	6
	Žena	89	3	10	6	0	0
ČITLUK	Ukupno	521	1	0	8	1	2
	Žena	225	0	0	2	0	1
JABLANICA	Ukupno	376	37	51	32	6	2
	Žena	38	13	26	11	1	0
KONJIC	Ukupno	1067	29	1	54	42	1
	Žena	103	19	1	3	0	0
MOSTAR	Ukupno	2594	403	209	507	131	248
	Žena	357	242	135	167	7	99
NEUM	Ukupno	55	0	0	5	0	2
	Žena	2	0	0	1	0	1
PROZOR- RAMA	Ukupno	380	10	6	37	18	46
	Žena	38	4	2	8	0	17
RAVNO	Ukupno	8	0	0	2	0	1
	Žena	1	0	0	0	0	0
STOLAC	Ukupno	425	9	21	17	3	9
	Žena	36	4	13	5	0	3
UKUPNO:	Ukup	5963	496	306	693	214	317
	Žena	889	285	187	203	8	121

TABELA 12.

**ZAPOSLENI DJELATNICI U SLUŽBI ZA ZAPOŠLJAVANJE HERCEGOVAČKO – NERETVANSKE
ŽUPANIJE / KANTONA
- PO KVALIFIKACIJSKOJ STRUKTURI NA DAN 31.12. 2011. GODINE -**

<i>PODRUŽNICA</i>	PREDVIĐENO PRAVILNIKOM O SISTEMATIZACIJI					ZAPOSLENO PREMA PRAVILNIKU O SISTEMETIZACIJI					
	SVEGA	1, 2	4	61,62	71,72	SVEGA	1, 2	5	4	61,62	71,72
<i>SRADIŠNJI URED MOSTAR</i>	35	2	9	5	19	34	2	1	8	6	17
<i>ČAPLJINA</i>	4	-	1	2	1	3	-	-	-	2	1
<i>ČITLUK</i>	3	-	1	1	1	3	-	-	1	1	1
<i>JABLANICA</i>	3	-	1	1	1	4	1	-	-	1	2
<i>KONJIC</i>	4	-	1	2	1	4	-	-	1	1	2
<i>MOSTAR : ODJELJENJE 1</i>	8	1	1	5	1	9	-	-	3	2	4
<i>ODJELJENJE 2</i>	7	-	1	5	1	9	1	-	2	3	3
<i>NEUM</i>	2	-	1	-	1	2	-	-	1	1	-
<i>PROZOR- RAMA</i>	3	-	1	1	1	3	-	1	1	-	1
<i>RAVNO</i>	2	-	1	-	1	1	-	-	-	-	1
<i>STOLAC</i>	3	-	1	1	1	2	-	-	-	2	-
UKUPNO	74	3	19	23	29	74	4	2	17	19	32

TABELA 13.

**PREGLED BROJA NEZAPOSLENIH OSOBA NA EVIDENCIJI
- PO NAJBROJNIJIM ZANIMANJIMA NA DAN 31. 12. 2011. -**

<i>Šifra</i>	<i>NAZIV ZANIMANJA</i>	<i>S V E G A</i>	<i>OD TOGA ŽENA</i>
	<u>1 i 2-STUPANJ OBRAZOVANJA</u>		
999901	<i>Radnici za jednostavne poslove</i>	6649	3611
411101	<i>Daktilograf</i>	98	97
932025	<i>Radnik u tekstilnoj proizvodnji</i>	57	54
913205	<i>Kuhinjski pomoćnik</i>	51	23
712201	<i>Pomoćni zidar</i>	28	1
611206	<i>Pomoćni cvječar</i>	23	12
714102	<i>Moler</i>	19	0
743301	<i>Krojač</i>	18	17
931302	<i>Tesarski radnik</i>	13	0
743603	<i>Šivač</i>	13	13
514111	<i>Frizer za žene</i>	12	12
422301	<i>Telefonist</i>	3	2
	<u>3 i 5 STUPANJ OBRAZOVANJA</u>		
522102	<i>Prodavač</i>	2121	1687
723106	<i>Automehaničar</i>	843	2
722211	<i>Bravar</i>	812	16
514101	<i>Frizer za žene</i>	775	720
512303	<i>Konobar</i>	586	107
512204	<i>Kuhar</i>	519	343
722306	<i>Kovinotokar</i>	451	34
832401	<i>Vozač teretnog vozila</i>	440	5
743303	<i>Krojač ženske odjeće</i>	394	384
724125	<i>Elektromehaničar</i>	266	9
712202	<i>Zidar</i>	217	15
732106	<i>Keramičar sirove proizvodnje</i>	206	1
742202	<i>Stolar/postolar</i>	193	83
722308	<i>Kovinoglođač</i>	140	21
712401	<i>Tesar</i>	114	1
721304	<i>Autolimar</i>	107	0
721306	<i>Aviolimar</i>	98	1
721301	<i>Limar</i>	70	0
713601	<i>Instalater vodovoda i kanalizacije</i>	70	0

713702	<i>Elektroinstalater</i>	69	0
724320	<i>Mehaničar elektroničar</i>	55	1
724112	<i>Autoelektričar</i>	48	0
815901	<i>Kemijski laborant</i>	46	39
714204	<i>Autolakirer</i>	41	1
713606	<i>Instalater grijanja i klimatizacije</i>	39	0
722202	<i>Alatničar</i>	18	4
	<u>4 STUPANJ OBRAZOVANJA</u>		
412110	<i>Ekonomski tehničar</i>	1437	1023
419006	<i>Maturant gimnazije</i>	1330	904
311552	<i>Strojarski tehničar</i>	731	250
413303	<i>Tehničar cestovnog prometa</i>	444	85
323106	<i>Medicinska sestra</i>	415	318
321212	<i>Poljoprivredni tehničar</i>	351	226
341403	<i>Turistički animator</i>	332	197
311320	<i>Elektrotehničar</i>	319	91
311214	<i>Građevinski tehničar</i>	197	77
419001	<i>Upravni službenik</i>	163	138
311915	<i>Tekstilni tehničar</i>	151	141
311213	<i>Građevinski tehničar visokogradnje</i>	143	68
311407	<i>Tehničar elektroničar za računare</i>	127	15
341501	<i>Komercijalist</i>	105	67
419005	<i>Administrativni službenik</i>	95	80
322801	<i>Farmaceutski tehničar</i>	81	69
311922	<i>Grafički tehničar</i>	64	19
322502	<i>Zubotehničar</i>	62	43
311418	<i>Tehničar elektronike</i>	54	8
311115	<i>Kemijski tehničar</i>	41	35
322201	<i>Sanitarni tehničar</i>	28	23
311706	<i>Rudarski tehničar</i>	25	12
321213	<i>Šumarski tehničar</i>	25	17
321201	<i>Ratarski tehničar</i>	22	18
322501	<i>Stomatološka sestra</i>	18	17
	<u>6₁ i 6₂ STUPANJ OBRAZOVANJA</u>		
412109	<i>Ekonomski službenik</i>	186	107
242901	<i>Pravni savjetnik</i>	107	70
233201	<i>Učitelj predškolske djece</i>	83	81
233101	<i>Razredni učitelj</i>	75	71
233105	<i>Nastavnik povijesti</i>	29	22
213122	<i>Informatičar</i>	28	15
233103	<i>Nastavnik maternjeg jezika</i>	26	26

346006	<i>Socijalni radnik</i>	24	18
223004	<i>Fizioterapeut</i>	21	15
222908	<i>Inženjer medicinske radiologije</i>	16	11
233109	<i>Nastavnik tjelesne i zdravstvene kulture</i>	11	1
233111	<i>Nastavnik matematike</i>	6	4
233108	<i>Nastavnik likovne kulture</i>	5	2
233115	<i>Nastavnik tehničke kulture</i>	3	2
233106	<i>Nastavnik zemljopisa</i>	3	3
	<u>7₁, 7₂ i 8 STUPANJ OBRAZOVANJA</u>		
242912	<i>Pravnik</i>	364	249
244123	<i>Ekonomist</i>	235	164
221315	<i>Inženjer agronom</i>	124	76
232105	<i>Profesor engleskog jezika</i>	97	83
244101	<i>Ekonomist za financije</i>	84	68
235105	<i>Pedagog</i>	83	77
232102	<i>Profesor hrvatskog jezika</i>	77	69
245102	<i>Novinar</i>	68	50
214556	<i>Strojarski inženjer</i>	57	17
244508	<i>Psiholog</i>	48	40
213121	<i>Inženjer računarstva</i>	44	17
232101	<i>Profesor bosanskog jezika</i>	31	28
232118	<i>Profesor povijesti</i>	30	12
232106	<i>Profesor njemačkog jezika</i>	28	24
232119	<i>Profesor pedagogije</i>	19	15
244220	<i>Kriminalist</i>	18	2
244304	<i>Politolog</i>	16	6
232121	<i>Profesor sociologije</i>	10	7
222210	<i>Doktor stomatologije</i>	6	4
232601	<i>Profesor vjeronauke</i>	3	1
235107	<i>Socijalni pedagog</i>	3	2
222313	<i>Veterinar</i>	3	3